

KORRUPCIÓS KOCKÁZATOK A MAGYAR SPORTFINANSZÍROZÁSBAN

CORRUPTION RISKS
IN HUNGARIAN
SPORTS FINANCING

A Transparency International Magyarország független szakmai szervezetként elősegíti a korrupció megfékezését, ösztönzi az átláthatóságot és a számonkérhetőséget a közhatalmi döntéshozatalban és a közpénzeket érintő folyamatokban, valamint javítja a közérdekű információk elérhetőségét.

Szerzők: Ligeti Miklós és Mucsi Gyula
Lektorálta: dr. Szabados Gábor

Szponzorálta: Francia Köztársaság Nagykövetsége

Transparency International Magyarország
1055 Budapest, Falk Miksa u. 30. 4. em. 2.
Telefonszám: +36 1 269-9534; faxszám: +36 1 269-9535
E-mail: info@transparency.hu
Honlapjának URL-je: <http://www.transparency.hu/>

Kapcsolattartó személy neve: Mucsi Gyula

ISBN: 978-615-80267-3-4

KORRUPCIÓS KOCKÁZATOK A MAGYAR SPORTFINANSZÍROZÁSBAN*

A sporthoz számos társadalmi haszon köthető, például a közösségépítés és az egészséges életmód népszerűsítése. Erre, valamint Magyarország kimagasló sporthagyományaira figyelemmel magyarázható, hogy a magyar kormány miért fordít óriási összegeket a sportinfrastruktúra fejlesztésére. A Transparency International Magyarország (TI) megítélése szerint azonban a sportszervezetek és a sportutánpótlás vállalati támogatásának rendszere átláthatatlan módon juttatja az adófizetők pénzét a kedvezményezett sportszervezeteknek. A TI ebben a jelentésben bemutatja a magyarországi sportfinanszírozási rendszer korrupciós kockázatait, és kiemelten foglalkozik az átláthatatlan és ellenőrizetlen közpénzhasználattal.

1. A sportszervezetek és a sportutánpótlás vállalati támogatása

A kormány 2011-ben új adókedvezmény-rendszert vezetett be a sportélet pénzügyi támogatásának ösztönzésére. A társaságiadó-törvény¹ értelmében a vállalkozások szabadon dönthetnek arról, hogy adójuk egy részét nem a központi költségvetésbe fizetik be, hanem a Tao. törvényben meghatározott sportágak (labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, jégkorong és vízilabda) sportszervezeteit vagy szakszövetségeit támogatják. A befolyó pénzt a sportszervezetek utánpótlás-nevelésre, a képzéssel összefüggő feladatokra, valamint infrastruktúrafejlesztésre, beruházásokra, felújításokra és személyi jellegű kifizetésekre fordíthatják.²

Magyarországon a hivatalosan nyilvántartott sportolók mintegy háromnegyede (200 ezer főből körülbelül 150 ezer fő) az öt látvány-csapat sportág valamelyikét űzi.³ A népszerűségük révén ezek a sportágak fogadják a legtöbb sportolni vágyó gyereket és felnőttet, és ezeknek a sportágaknak a legnagyobb a közönségvonzó ereje is. Feltehetően a kor-

* A jelentés a Transparency International (TI) sportról szóló Globális Korrupciós Jelentésének (Global Corruption Report) Magyarországra vonatkozó fejezetének magyar nyelvű verziója. A jelentést Mucsi Gyula, a TI Magyarország munkatársa írta, Ligeti Miklós a TI Magyarország jogi vezetője szerkesztette és felkért külső szakértőként Szabados Gábor sportközgazdász lektorálta.

¹ A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény, a továbbiakban: társaságiadó-törvény vagy Tao. törvény.

² A vállalati támogatás e formáját a továbbiakban Tao. támogatási rendszernek nevezzük.

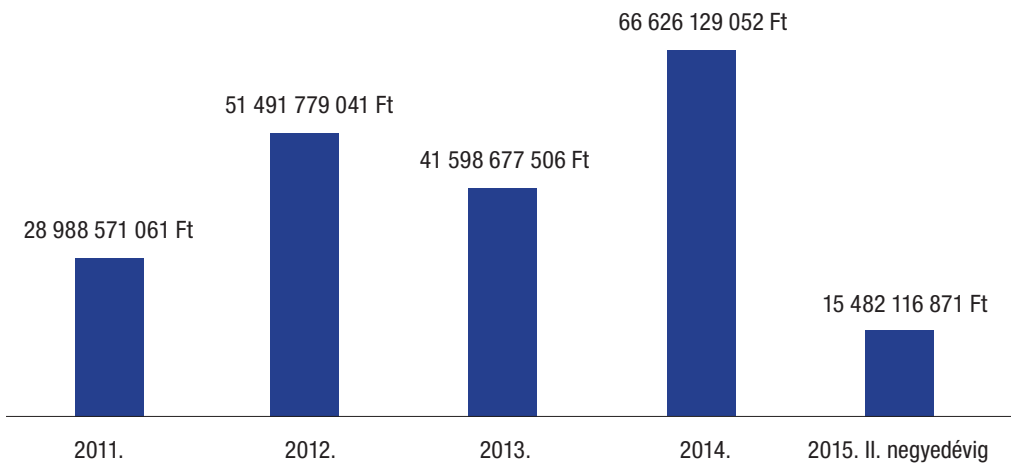
³ Az Európai Bizottság C(2011)7287 számú jelentése [„SA.31722 (2011/N) számú állami támogatás – Magyarország. A magyar sportágazat támogatása adókedvezményt tartalmazó támogatási program révén”], Európai Bizottság, 2011. 11. 09. (a továbbiakban: az Európai Bizottság jelentése), 8. oldal és 19. számú lábjegyzet. Elérhető: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/240466/240466_1271186_77_2.pdf, [Letöltve: 2015. 09. 21.]

mány is ezekre a tényekre alapozza azt az elképzelést, miszerint ezek a sportágak a jövőben piaci alapon, önfenntartó módon fognak tudni működni, amit a támogatást nyújtó vállalkozások és a sportszervezetek között kialakított kapcsolatok is elősegítenek.

A látvány-csapatsportok klubjai évente több tízmilliárd forinthez jutnak a Tao. támogatási rendszeren keresztül. 2011 óta összesen több mint 204 milliárd forint (204 050 413 750 Ft) került kiosztásra az öt sportág sportszervezetei között.

1. ábra:

A Tao. támogatási rendszeren keresztül kifizetett támogatások összege⁴

A Tao. támogatási rendszer folyamata az alábbi lépésekből tevődik össze:

1. A sportszervezetek (egyesületek, klubok, stb.) a Tao. támogatások gyűjtése előtt sportfejlesztési programot készítenek, amelyben leírják, miként tervezik felhasználni a vállalkozások által felajánlott támogatást.
2. A sportszervezet szövetsége elbírálja a programot, és, amennyiben elfogadja azt, egyben meghatározza az adott sportszervezet által maximálisan összegyűjthető Tao. támogatási összeget.
3. Az erre immár feljogosított sportszervezet céges támogatókat gyűjt a jóváhagyott sportfejlesztési programjának megvalósításához.
4. A vállalkozók társasági adóalapjukból felajánlásokat tesznek a sportszervezeteknek, és ezáltal különböző kedvezményekben részesülhetnek.

⁴ Forrás: Nemzetgazdasági Minisztérium

1.1. A sportfejlesztési program elkészítése és jóváhagyása

A fent említett öt látvány-csapatsport klubjainak be kell szerezniük a sportszövetségük jóváhagyást ahhoz, hogy jogosultak legyenek a Tao. rendszeren keresztül folyósított támogatásokra. Ahhoz, hogy a sportszervezetek részesülhessenek ezekből a támogatásokból, sportfejlesztési programot kell készíteniük, amelyben részletesen kifejtik a következő szezonra vonatkozó szakmai és fejlesztési elképzeléseiket. A szövetségek elutasíthatják a pályázatokat, ha úgy ítélik meg, hogy az illető sportszervezet programja nincs összhangban a szövetség hosszú távú stratégiai céljaival.⁵ A sportfejlesztési programok elbírálásának folyamata nem nyilvános, így nem tudhatjuk, ha esetleg indokolatlanul utasítanak el jelentkezőket, vagy ha arra érdemtelen programokat hagynak jóvá.

A sportszövetség, ha elfogadja a sportszervezet által benyújtott sportfejlesztési programot, úgynevezett jóváhagyó határozatban állapítja meg, hogy az adott sportszervezet részesülhet-e a Tao. támogatásokból, illetve hogy a program mekkora támogatási összegre jogosítja fel a sportszervezetet. Ez még nem jelent konkrét támogatást, csak azt rögzíti, hogy a sportszervezet legfeljebb mekkora összegű Tao. támogatást gyűjthet össze az erre irányuló felajánlást tevő cégektől. A sportszervezetek kizárólag jóváhagyó határozat birtokában kereshetnek céges támogatókat.

A jóváhagyó határozatok nem részletezik az annak alapjául szolgáló sportfejlesztési program elfogadásának az indoklásait, csupán megállapítják, hogy a program megfelelt a szövetség stratégiájának, illetve meghatározzák a támogatás lehetséges felső mértékét, azaz a maximálisan megszerezhető összeget.

A sportszervezetek az elfogadott sportfejlesztési program birtokában, a jóváhagyó határozat alapján kezdenek meg a támogatást nyújtó cégek, vállalkozások toborzását és a támogatás tényleges gyűjtését. A gyakorlatban ezek az egyeztetések sokszor már a sportfejlesztési program elfogadása előtt megkezdődnek, a sportszervezetek a sportfejlesztési programjaikat rendszerint már a potenciális támogatási összegek ismeretében alakítják ki. A sportszervezet és a támogató cég a támogatás összegéről támogatási, illetve, egyes esetekben szponzori szerződésben állapodnak meg.⁶ A sportszövetségek

⁵ A pályázással kapcsolatos követelményekhez lásd: „A TAO – Pályázatásról”, MLSZ, 2013. 10. 14., www.mlsz.hu/blog/2013/10/14/fejlesztes-Tao-palyaztatatas, [Letöltve: 2015. 09. 21.];

„MVLSZ sportfejlesztési stratégia”, MVLSZ, http://vizilabda.webpont.com/1/?n=5&tartalom_id=4044&area=28 [Letöltve: 2015.09.23.];

A magyar kosárlabdázás megújításának stratégiai koncepciója”, MKOSZ, http://veszpremiuke.hu/_user/file/MKOSZ-Uj_palyan.pdf [Letöltve: 2015.09.23.],

A Magyar Jégkorong Szövetség fejlesztési stratégiája 2011-2016”, MJSZ, <http://www.icehockey.hu/files/downloads/p18i9dasjgofs12fd68vh1kilk4.pdf> [Letöltve: 2015.09.23.]

A Magyar Kézilabda Szövetség hosszú távú fejlesztési stratégiája”, MKSZ, <http://keziszovetseg.hu/upload/file/MKSZ%20Sport%C3%A1gfejleszt%C3%A9si%20strat%C3%A9gia.pdf> [Letöltve: 2015.09.23.]

⁶ Látvány-csapatsport támogatása esetében a felajánlott összeg 12,5 százaléka kiegészítő sportfejlesztési támogatásnak minősül. A kiegészítő sportfejlesztési támogatásról az adózó és a látvány-csapatsportban tevékenykedő szervezet támogatási, vagy szponzori szerződést köt. A támogatásért cserébe támogatási szerződés esetében a felajánló adózó ellenszolgáltatásban nem részesül, szponzori szerződés esetében azonban igen.

támogatási igazolást állítanak ki a támogatást nyújtó vállalkozásnak az általa kiválasztott sportszervezetnek ígért Tao. támogatás összegéről. A cégek a támogatási igazolásban szereplő összeg átutalása után folyamodhatnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz az adókedvezmény érvényesítése érdekében.

A támogatás összegének nem kell kimerítenie a jóváhagyó határozatban meghatározott keretet, azaz nem kell elérnie a megszerzhető maximális összeget, sőt, ezt a keretet több támogató felajánlásából is fel lehet tölteni. Amennyiben azonban a támogatások összege elérte a jóváhagyó határozatban megállított felső mértéket, úgy a sportszervezetek nem részesülhetnek további Tao. támogatásban.

A sportszervezetek közötti nagyfokú egyenlőtlenség már a jóváhagyó határozatokban megállapított támogatási összegek felső mértéke esetében is tetten érhető. A Felcsúti Utánpótlás Neveléséért Alapítvány főlénye a 2014/2015-ös szezonban már a támogatási folyamat e szakaszában is meghatározó volt. A Felcsúti Utánpótlás Neveléséért Alapítványnak jóváhagyott lehetséges támogatás például a kosárlabda-szervezetek által a 2014/2015-ös évadban megszerzhető Tao. támogatási összeg⁷ közel negyedét tette ki, és meghaladta a jégkorongszervezeteknek ugyanezen időszakra jóváhagyott lehetséges támogatás⁸ 70%-át.

Kérdés, hogy a Felcsúti Utánpótlás Neveléséért Alapítvány ilyen mértékű előnye tisztán szakmai megfontolásokra vezethető-e vissza, azaz tényleg a felcsúti pályázók adják be a legjobb minőségű és legtöbb forrásra érdemesítő sportfejlesztési programokat, vagy más szempontok befolyásolták-e a döntéseket.

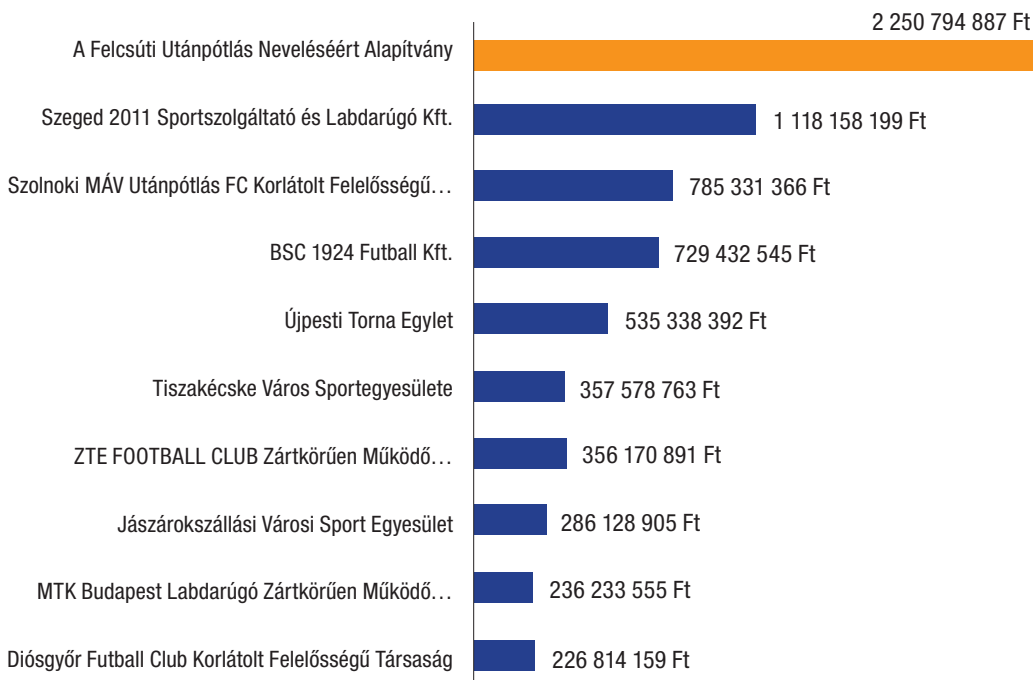
---

⁷ A kosárlabda-szervezetek által megszerzhető Tao. támogatási összeg 9 398 433 455 forint. Forrás: http://kosarsport.hu/tao/hatosagi_nyilvantartas_2014/ [Letöltve: 2015.09.23.]

⁸ A jégkorongszervezetnek jóváhagyott támogatás felső mértéke 3 224 075 102 forint. Forrás: <http://www.regi.icehockey.hu/tao14.php> [Letöltve: 2015.09.23.]

2. ábra:

Az MLSZ által a 2014/2015-ös szezonra jóváhagyott támogatások⁹

Az is csorbítja a Tao. támogatásokért folyó verseny tisztaságát, hogy a sportszervezetek különböző időpontokban kapják meg a jóváhagyó határozatokat.¹⁰ Az a sportszervezet, amelyik korábban kapja kézhez a jóváhagyó határozatot, előbb kezdhet el támogatókat toborozni. Ezek a sportszervezetek, kivételezettként, már a támogatási időszak elején a hozzáférnek a céges támogatásokhoz.

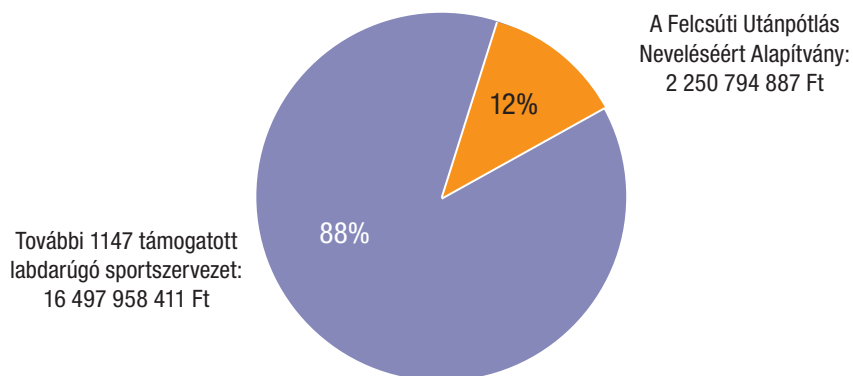
⁹ Forrás: http://mlszkerelem.innospectrum.hu/kerelem2014/modules/pub2_export.php?format=html, [Letöltve: 2015.09.23.]

¹⁰ Példa különböző időpontokban kiállított jóváhagyó határozatokra: ZTE Football Club Zrt., jóváhagyó határozat kelt: 2014.10.10. http://www.ztefc.hu/letoltesek/2014_10_20.pdf [Letöltve: 2015.10.19.] Szolnoki MÁV Utánpótlás FC Kft., jóváhagyó határozat kelt: 2014.12.16. http://www.mavutanpotlas.hu/gallery/sfp-hat_5594_10_20141216_signed_14280.pdf [Letöltve: 2015.10.19.]

1.2. A Tao. támogatások megoszlása

3. ábra:

A Felcsúti Utánpótlás Neveléséért Alapítvány részesedése a labdarúgó kluboknak juttatott Tao. támogatásokból a 2014/2015-ös szezonban¹¹

A Tao. támogatások sportágak, illetve sportszervezetek közötti megoszlásának a vizsgálata során a labdarúgásra összpontosítottunk. Tettük ezt egyrészt azért, mert a Tao. támogatási rendszer keretében szétszított támogatások 30–45 százalékáa¹² labdarúgó-klubokhoz jut, másrészt a kedvezményezett sportszervezetek közötti aránytalanságok is a labdarúgáson belül a legszembetűnőbbek.

A 2014/2015-ös szezonban a korábbi évekhez hasonlóan messze a felcsúti futball kapta a legtöbb Tao. támogatást, közel 2,3 milliárd forintot.¹³ Ez közel annyi, mint a felcsúti kedvezményezettek után következő kilenc további labdarúgó klubé együttvéve. A felcsúti futball támogatása a teljes futballtámogatás 12%-át teszi ki.

¹¹ Forrás: http://mszkerelem.innospectrum.hu/kerelem2014/modules/pub2_export.php?format=html, [Letöltve: 2015. 09. 21.]n

¹² A labdarúgás részesedése támogatásokból a támogatási rendszer bevezetése óta eltelt években: 2011/2012: 44,49%, 2012/2013: 40,63%, 2013/2014: 29,69%, 2014/2015: 33,8%

¹³ A Felcsúti Utánpótlás Neveléséért Alapítvány 2,25 milliárd forintot, a Puskás Futball Club Kft. 47 millió forintot, a Puskás Akadémia Partner Közhasznú Non-profit Kft. pedig 1,8 millió forintot kapott.

4. ábra:

Az MLSZ által a 2014/2015-ös szezonra kiadott támogatási igazolások összértéke¹⁴

A labdarúgásban szétszított támogatások összegét vizsgálva nyilvánvalóvá válik, hogy a Tao. támogatási rendszerben egyes szervezetek kitüntetett helyet foglalnak el. A Tao. támogatási rendszer eddigi négy évada során 13 labdarúgó szervezet legalább három évadban benne volt az első 20-ban, és e 13 egyesületből 5 szervezet mind a négy évben a legtöbb támogatást megszerzők közé tartozott.¹⁵ Ezek a sportszervezetek a támogatási rendszer bevezetése óta a labdarúgásba befolyt összes adomány közel 30 százalékát kapták meg, miközben a teljes összegben több mint 1100 labdarúgó szervezet osztozik.¹⁶

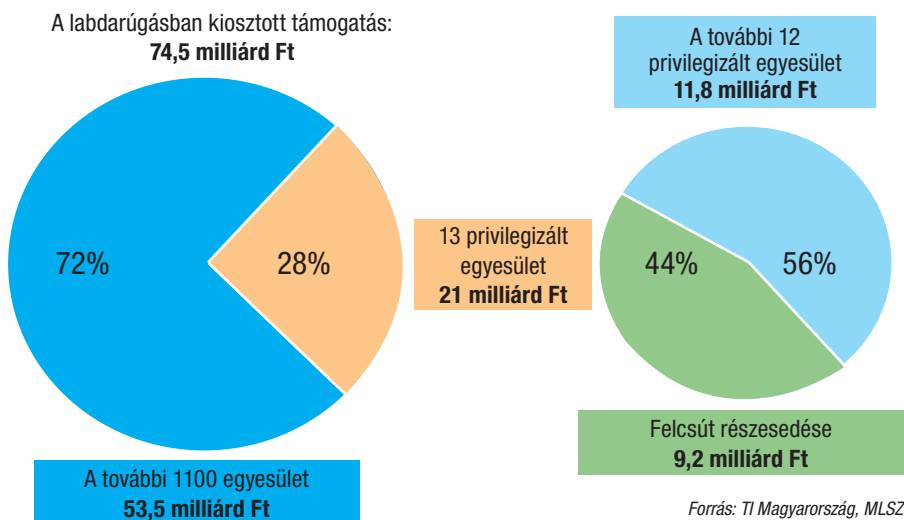
¹⁴ Forrás: http://mlszkerelem.innospectrum.hu/kerelem2014/modules/pub2_export.php?format=html, [Letöltve: 2015. 09. 21.]

¹⁵ A 13 ismétlődően előforduló szervezet a következő: Mind a négy évadban: A Felcsúti Utánpótlás Neveléséért Alapítvány, FTC Labdarúgó Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Újpesti Torna Egylet, Vasas Akadémia Kft. A négy évadból három évadban: Szolnoki MÁV Utánpótlás FC Korlátolt Felelősségű Társaság, Debreceni Labdarúgó Akadémia Nonprofit Kft, Diósgyőri Városrész Testgyakorlókör Sportegyesület, ZTE Football Club Zrt., OVI-FOCI Közhasznú Alapítvány, Illés Sport Alapítvány, Honvéd Futball Club Kft., Balmazújváros Sport Kft., Békéscsaba 1912 Előre Sportegyesület

¹⁶ Az MLSZ adatbázisának sajátosságai miatt a támogatási rendszerben résztvevő sportszervezetek pontos számát nem tudtuk megállapítani, mivel számos labdarúgó szervezet különböző években különböző nevekben szerepel a nyilvántartásban.

5. ábra:

A 13 privilegizált labdarúgó klub támogatása¹⁷

Több labdarúgó csapat kimagasló támogatásvonzó képessége, és ennek megfelelően jelenléte a privilegizált klubok listáján magyarázható piaci indokokkal. A privilegizált labdarúgó csapatok listáján ugyanis megtalálhatóak az ország legnépszerűbb, jellemzően fővárosi klubjai (FTC, UTE) és a legerősebb lokális-regionális beágyazottsággal rendelkező vidéki egyesületek (Debrecen, Diósgyőr stb.) is. A Felcsúti Utánpótlás Neveléséért Alapítvány ekkora fölényét azonban ilyen szempontok nem magyarázzák.

A labdarúgó szervezetek túlnyomó többsége minden szezonban 20 millió forintnál kevesebb Tao. támogatásban részesült. Figyelemmel a privilegizált, minden szezonban kimagasló mértékű támogatásban részesülő labdarúgó sportszervezetekre, a Tao. támogatások középértékét minden évadban mediánnal számoltuk ki, majd a négy év mediánjait átlagoltuk. Így számítottuk ki, hogy egy átlagos labdarúgó sportszervezet évente mintegy 4,3 millió forint összegű Tao. támogatásra számíthat.¹⁸

A Magyar Labdarúgó Szövetség (MLSZ) által Tao. támogatásra jóváhagyott összegek és a labdarúgó klubokhoz ténylegesen befolyt támogatás mértéke között komoly eltérések tapasztalhatóak. Ez arra vezethető vissza, hogy nem minden labdarúgó csapatnak sikerül elegendő támogatót toboroznia ahhoz, hogy a szövetség által jóváhagyott támogatást teljes mértékben kihasználja, azaz a maximálisan gyűjthető keretet feltöltse.¹⁹

¹⁷ Forrás: http://mlszkerelem.innospectrum.hu/kerelem2014/modules/pub2_export.php?format=html, [Letöltve: 2015. 09. 21.] (TI gyűjtés)

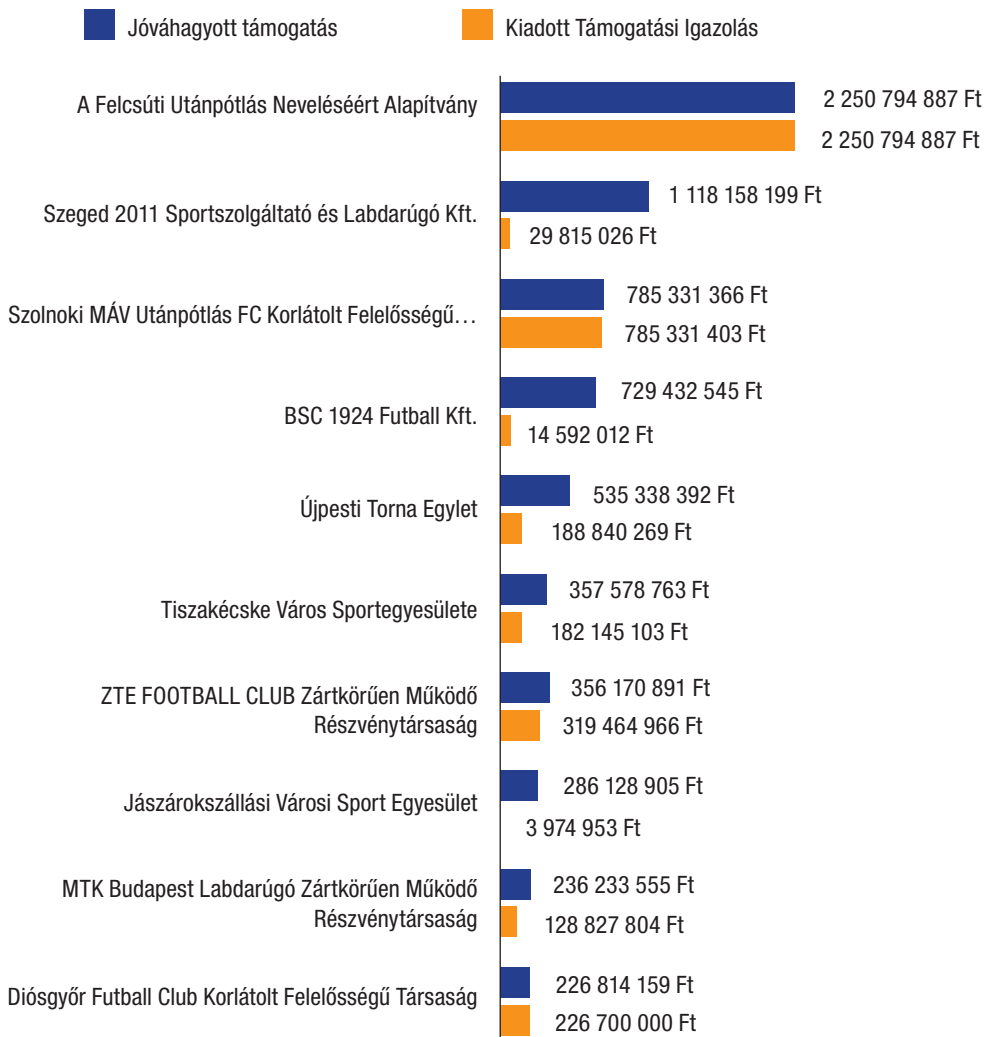
¹⁸ A labdarúgásban a mediántámogatás pontos összege 4 365 292 forint.

¹⁹ A Tao. támogatás szövetség által jóváhagyott, azaz megszerzhető mértéke és a sportszervezetek által ténylegesen megszerzett Tao. támogatás összege közötti eltérés más sportágakban is megfigyelhető, mint a hogyan a kosárlabdánál is. Forrás: MKOSZ Tao. jóváhagyások a 2014/2015-ös szezonra vonatkozóan: http://kosarsport.hu/tao/hatosagi_nyilvantartas_2014/ MKOSZ Tao. támogatási igazolások a 2014/2015-ös szezonra vonatkozóan: http://kosarkerelem.innospectrum.hu/kerelem2014/public_jegyzek

A legszembetűnőbb különbségek azoknál a labdarúgó szervezeteknél figyelhetők meg, amelyek a legnagyobb mértékű jóváhagyott Tao. támogatási kerettel rendelkeztek, azaz amelyek a legtöbb céges támogatás gyűjtésére kapnak felhatalmazást.

6. ábra:

A 2015/2014-es szezonra jóváhagyott és ténylegesen befolyt összegek különbsége²⁰

²⁰ Forrás: http://mlszkerelem.innospectrum.hu/kerelem2014/modules/pub2_export.php?format=html [Letöltve: 2015.09.23.]

A 2014/2015-ös támogatási időszakban a tíz legnagyobb összegűjthető kerettel rendelkező labdarúgó szervezet közül a Felcsúti Utánpótlás Neveléséért Alapítvány és a Szolnoki MÁV Utánpótlás FC Kft. kivételével egyetlen sportszervezetnek sem sikerült teljes egészében kimeríteni a jóváhagyott támogatási keretet.

E tíz labdarúgó szervezet közül háromnak még a gyűjthető keret 3 százalékát sem sikerült feltöltenie, egy szervezet csak a harmadát, kettő pedig csak a keret felét gyűjtötte össze. A Szeged 2011 Sportszolgáltató és Labdarúgó Kft. esetében az MLSZ által jóváhagyott és a klub által megszerzett támogatás közötti különbség meghaladja az egymilliárd forintot. E jelentékeny eltérések rámutatnak a labdarúgó egyesületek eltérő támogatásvonzó képességére és felvetik annak a lehetőségét, hogy a Tao. támogatás folyamatának valamely szakaszában, például a támogatási keret felső mértékének a meghatározásakor, vagy a támogatások összegűjtése során, nem a sportszakmai szempontok domináltak.

1.3. A Tao. támogatás korrupciós kockázatai

A TI álláspontja szerint a magyar kormány tévesen tekinti a vállalkozások társasági nyereség adóalapját csökkentő támogatásokat tisztán üzleti támogatásnak. A Tao. támogatások valójában az állami támogatás sajátos formájának tekinthetők, amelyet a cégek, állami ösztönzésre, a társasági adó átirányításával nyújtanak. Vagyis a sportszervezeteknek a társaságiadó-törvény alapján juttatott támogatást az állam a beszedhető társasági adó csökkentésével, az „adóváromány” terhére teszi lehetővé. Szemben a hagyományos szponzorációval, amelyet a cégek az adózás utáni eredményük terhére, vagyis az adózott jövedelmükből fizetnek, a társaságiadó-törvény szerinti sporttámogatás a cégek adózás előtti eredményét csökkenti. Adóalap-csökkentő tényezőként a társaságiadó-törvény szerinti sporttámogatás csökkenti az állam adóbevételét, vagyis közpénzvesztést idéz elő.

A kormány a Tao. támogatási rendszer bevezetése előtt kikérte az Európai Bizottság véleményét, és azzal érvelt a program mellett, hogy az adókedvezményt tartalmazó támogatási program bevezetése sok esetben (például az amatőr sportok támogatásánál) csak a finanszírozás forrásának megváltozását jelentené: a központi költségvetés helyett gazdasági szereplők nyújtanák a finanszírozást. A magyar törvényhozók ezt az intézkedést tekintik az állami beavatkozás egyik legkevésbé torzító hatású típusának, például a közvetlen támogatásokhoz képest.²¹ A támogatások eloszlásának aránytalansága azonban azt mutatja, hogy a támogatás kiosztásakor nem a piaci mechanizmusok dominálnak.

Amikor az Európai Bizottság értékelt a Tao. támogatási rendszert²², a felhasznált forrásokat egyértelműen „állami forrásnak”, azaz közpénznek ítélte. Megállapította, hogy „állami források bevonására egyértelműen sor kerül a programban, mivel a program következtében a magyar központi költségvetés adóbevételétől esik el.” Leszögezte továbbá, hogy a források felhasználása a támogatást nyújtó vállalkozások szempontjából nem, a kedvez-

²¹ Az Európai Bizottság jelentése, 6. oldal (20.) pont

²² Az Európai Bizottság jelentése, 15. oldal (65.) pont

ményezett sportszervezetek szempontjából viszont állami támogatásnak minősül. A Bizottság azonban nem emelt szót ez ellen, mert úgy találta, hogy „a Magyarország által javasolt biztosítékok garantálják a verseny állami beavatkozásból eredő torzulásainak korlátozását, és az intézkedés általános hatása pozitív”. Az Európai Bizottság nem tulajdonított jelentőséget a támogatásban részesülő sportszervezetek közötti kivételezésnek.

A kormány, parlamenti többségére támaszkodva, a sporttörvény módosításával²³ mentesítette a sportszövetségeket a vállalati támogatásokra vonatkozó részletes adatszolgáltatási kötelezettség alól. A törvényalkotó a módosítás indokául arra hivatkozott, hogy a sportági szakszövetségek civil szervezetekként működnek, így mentesülnek az információszabadság törvény hatálya alól.²⁴ A sportági szakszövetségek a magántámogatásokról „összesített adattartalom szolgáltatásával” adnak tájékoztatást, vagyis a konkrétumok rejtve maradhatnak. Ennek a szabályozásnak köszönhetően a sportszervezetek a társaságiadó-törvény szerinti támogatásokból származó bevételeiről minden konkrétumot nélkülöző, összesített, általános, anonim adatokat osztanak meg a nyilvánossággal arra hivatkozva, hogy a részletesebb adatszolgáltatás sértené a sportszervezetek üzleti titkait.²⁵ A Nemzeti Adó és Vámhivatal (NAV) is kizárólag azt vizsgálja, hogy a támogatás adóalapcsökkentésként, adókedvezményként való igénybevételének feltételei a támogatást nyújtó gazdasági társaságnál fennálltak-e a támogatás folyósításának időszakában.²⁶

Mindennek következtében a Tao. támogatások nem minősülnek közpénznek, ezért nem vonatkoznak rájuk az állami pénzfelhasználásra egyébként irányadó átláthatósági szabályok és így rejtve marad, hogy melyik cég pontosan melyik sportszervezetnek mekkora összegű Tao. támogatást nyújtott.

---

²³ A sporttörvény 22. § (3a) bekezdését a 2014. évi XCII. törvény 6. §-a állapította meg, a módosítás 2014. január 1-jén lépett hatályba. A TI Magyarország, a K-Monitorral és az Átlátszó.hu-val együttműködésben, eredménytelenül tiltakozott a módosítás ellen (elérhető: http://korrupcio.blog.hu/2014/12/16/gratulalunk_a_kormanynak).

²⁴ Lásd az egyes törvényeknek a közpénzek szabályozásával összefüggő módosításáról szóló T/2373. számú törvényjavaslat 5.-ának az indokolását (elérhető: <http://www.parlament.hu/irom40/02373/02373.pdf>). A sporttörvény 22. § (3a) bekezdésének végleges, hatályba lépett szövegét az e törvényjavaslathoz 8. számon fűzött összegző javaslat 2. pontja alakította ki (elérhető: <http://www.parlament.hu/irom40/02373/02373-0008.pdf>).

²⁵ Forrás: A Magyar Kézilabda Szövetség TI Magyarország adatigénylésére adott válasz

²⁶ Nemzeti Adó és Vámhivatal: A társasági adó kedvezményezett célokra történő felajánlásának szabályai (rendelkezés az adóról) 2015. https://www.nav.gov.hu/data/cms355942/55_A_tarsasagi_ado_kedvezmenyezett_celokra_torten_felajanlasanak_szabalyai.pdf [Letöltve: 2015. 10. 15.]

1.4. A Tao. támogatási rendszer ellenőrzése

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) felügyeli a Tao. támogatási rendszert a társaságiadó-törvény és a 107/2011. kormányrendelet²⁷ alapján. A látvány-csapatsport kormányrendelet értelmében a támogatott sportszervezetek negyedévente jelentést nyújtanak be a megfelelő sportszövetségeknek a sportfejlesztési programjaik előrehaladásáról. Itt felmerül egy átláthatósági kockázat, hiszen a sportszövetség nemcsak jóváhagyja a sportfejlesztési programot, de ellenőrzi annak végrehajtását is. Ez azt jelenti, hogy ha már a jóváhagyási fázisban kivételeztek egy sportszervezettel, akkor a visszaélés az ellenőrzés során is eltitkolható.

Az elszámolás összeállítását követően az EMMI dönt az elszámolás jóváhagyásáról és visszafizetéséről, és ezen felül évente maga is jelentést készít a Miniszterelnökségnek a sportszervezetek Tao. támogatásáról.²⁸ A sportági szakszövetségek pedig a Nemzetgazdasági Minisztériumnak számolnak be a támogatott sportszervezeteknek jóváhagyott összegekről, valamint a támogatási igazolásokról.²⁹ E jelentések közül azonban egyik sem érhető el a nyilvánosság számára, ami csorbítja a Tao. támogatási program átláthatóságát és számon kérhetőségét, valamint megfosztja a közvéleményt a Tao. támogatási rendszerben szétosztott támogatásokról történő tájékozódás jogától.

A TI álláspontja szerint ezek a jelentések közérdekű adatokat tartalmaznak és nincsen ésszerű oka a nyilvánosságuk hiányának. Annak érdekében, hogy ezeknek a jelentéseknek a tartalma a közvélemény számára is megismerhetővé váljon, a TI közérdekű adatigényléssel fordult az érintett minisztériumokhoz és sportszövetségekhez.³⁰

A támogatás igénybevételére jogosult sportszervezet köteles a honlapján közzétenni a sportági szakszövetség által jóváhagyott sportfejlesztési programját, tájékoztatnia kell a jóváhagyó határozat szerint igénybe vehető támogatás összegének felső mértékéről. A sportszervezeteknek továbbá be kell számolniuk a sportszövetségnek a ténylegesen igénybe vett támogatás összegéről, amelyről a sportági szakszövetségek kötelesek nyilvántartást vezetni³¹ és azt a honlapjaikon közzétenni. A sportszövetségek nem tesznek teljes körűen eleget e köteleességüknek. Az MLSZ³² és a Magyar Kosárlabdázók Ország-

²⁷ A látvány-csapatsport támogatását biztosító támogatási igazolás kiállításáról, felhasználásáról, a támogatás elszámolásának és ellenőrzésének, valamint visszafizetésének szabályairól szóló 107/2011. (VI. 30.) kormányrendelet (a továbbiakban: látvány-csapatsport kormányrendelet).

²⁸ Látvány-csapatsport kormányrendelet 15/A. § (1) bekezdés

²⁹ Látvány-csapatsport kormányrendelet 15/B. § (1)-(2) bekezdés

³⁰ Az adatigénylésre a Magyar Jégkorong Szövetségen és a Magyar Vízilabda Szövetségen kívül valamennyi megkeresett válaszolt. A Nemzetgazdasági Minisztériumtól tájékoztatott a Tao. támogatási rendszer keretében szétosztott támogatás összegéről, az Emberi Erőforrások Minisztériuma megküldte a látvány-csapatsport kormányrendelet szerinti jelentéseket, míg a sportszövetségek – az említett két szövetséget leszámítva – tájékoztatást adott a jóváhagyott támogatási keretekről és a sportszervezeteknek juttatott támogatások összesített adatairól.

³¹ 107/2011.látvány-csapatsport kormányrendelet 4. § (12), illetve 8. § (2)

³² MLSZ: <http://www.mlsz.hu/fejlesztések/> [Letöltve: 2015. 10. 15.]

gos Szövetségének (MKOSZ)³³ honlapján elérhető az igénybe vehető támogatások jóváhagyó határozat szerinti maximális és ténylegesen szétosztott összegei. Ezzel szemben a Magyar Kézilabda Szövetség (MKSZ),³⁴ a Magyar Jégkorongszövetség (MJSZ)³⁵ és Magyar Vízilabda Szövetség³⁶ honlapjai e jelentés lezárásnak időpontjában nem, vagy csak hiányosan tartalmazták ezeket az adatokat.

1.5. Bújtatott lobbizás

A Tao. támogatási rendszer adatait vizsgálva felmerül a kérdés, hogy a labdarúgáson belül miért részesülnek egyes sportszervezetek, mindenekelőtt a Felcsúti Utánpótlás Neveléséért Alapítvány, aránytalan mértékű támogatásban. Sportszakmai szempontok nem magyarázzák a felcsúti futballcsapatnak és más privilegizált kluboknak juttatott vállalati támogatások kiemelkedő mértékét, a választ tehát máshol kell keresni.

Orbán Viktor miniszterelnök életrajza szerint szenvedélyes futballrajongó,³⁷ akinek személyes szívügye a magyar labdarúgás fellendítése. Emellett elhivatott pártolója Felcsútnak, ahol a gyermekkorát töltötte. Létrehozta a felcsúti Puskás FC labdarúgóklubot működtető Felcsúti Utánpótlás Neveléséért Alapítványt, amelyhez a kedvezményezettek közül a legtöbb adóalap-csökkenítő vállalati támogatás érkezik. A miniszterelnök felhasználta befolyását annak érdekében, hogy a minél több vállalkozás támogassa a Felcsúti Utánpótlás Neveléséért Alapítványt, ahogyan azt a 2013 nyarán adott „futball-évértékelő” interjújában maga mondta el:

„A miniszterelnöknek helyzeti előnye van, az üzleti élet szereplőit meg tudja győzni arról, ha egy ügy fontos. És nekem magánadományokból sikerült is annyi pénzt ide [Felcsútra] összegyűjteni, hogy meg tudjuk építeni az új centerpályát.”³⁸

A sportszövetségek vezetőinek személyei is igazolják a politika és a sport összefonódását. A látvány-csapatsportok szövetségeinek meghatározó szerepük van a vállalati támogatások elosztásában, ami összefügghet vezetőségük politikai kapcsolataival. A legtöbb vállalati Tao. támogatásban részesülő MLSZ elnöki tisztét Csányi Sándor,³⁹ az OTP Bank vezérigazgatója, a Forbes-lista szerint az ország egyik leggazdagabb embere tölti be. Az MKOSZ-t Szalay Ferenc,⁴⁰ Szolnok polgármestere irányítja. Az MJSZ élén 2015 májusáig Német Miklós,⁴¹ a Közgép építőipari vállalat vezérigazgatója állt, az elnökség

³³ MKOSZ: <http://kosarsport.hu/tao/> [Letöltve: 2015. 10. 15.]

³⁴ MKSZ: <http://keziszovetseg.hu/tao/tao-dokumentumok/> [Letöltve: 2015. 10. 15.]

³⁵ MJSZ: http://www.icehockey.hu/Pages/view_page/61 [Letöltve: 2015. 10. 15.]

³⁶ MVSZ: <http://www.waterpolo.hu/tao/> [Letöltve: 2015. 10. 15.]

³⁷ A miniszterelnök életrajza: <http://www.kormany.hu/hu/a-miniszterelnok/eletrajz> [Letöltve: 2015. 10. 15.]

³⁸ „A futball olyan, mint a bográcsgulyás”, FourFourTwo.hu, <http://www.fourfourtwo.hu/hirek/magyarorszag/a-futball-olyan-mint-a-bogracsgulyas> [Letöltve: 2015.09.24.]

³⁹ „Csányi Sándor közleménye”, MLSZ.hu, 2015. 08. 03., <http://www.mlsz.hu/blog/2015/08/03/csanyi-sandor-kozlemeny/>, [Letöltve: 2015. 09. 21.]

⁴⁰ „Elnökségi tagok”, MKOSZ, <http://kosarsport.hu/mkosz/?elnokseg>, [Letöltve: 2015. 09. 21.]

⁴¹ „Véglegesek a válogatott szakmai stábok”, Magyar Jégkorong Szövetség, 2012. 09. 10., http://icehockey.hu/hirek/hir/veglegesek_a_valogatott_szakmai_stabok, [Letöltve: 2015. 09. 21.]

tagja Soltész Miklós, szociálpolitikáért felelős államtitkár is. A kiemelkedő összegű állami megrendeléseket elnyerő cég Simicska Lajos érdekeltségi körébe tartozik, aki kapcsolatuk 2015-ös megromlásáig Orbán Viktor miniszterelnök egyik igen befolyásos barátja volt. Az MKSZ elnöki pozícióját jelenleg Kocsis Máté,⁴² Józsefváros fideszes polgármestere tölti be.

A látvány-csapatsport szövetségein kívül további tizenhat kiemelt sportág szövetség vezetői között szintén akadnak politikusok, vagy a politikához közel álló vállalkozók. A Magyar Asztalitenisz Szövetség elnöke Nátrán Roland, aki Matolcsy György alatt a nemzetgazdasági tárca államtitkári posztját töltötte be.⁴³ A Magyar Birkózó Szövetség elnöki tisztségét Németh Szilárd fideszes országgyűlési képviselő tölti be.⁴⁴ A Magyar Országos Korcsolyázó Szövetség elnöke Kósa Lajos, a Fidesz frakcióvezetője.⁴⁵ A Magyar Tenisz Szövetséget Szűcs Lajos volt országgyűlési képviselő vezeti.⁴⁶ Igaz, található olyan szövetség is, amelyben az ellenzékhez közel álló politikus regnál: a Magyar Kajak-Kenu Szövetség elnöki pozíciójában Baráth Etele, volt szocialista képviselő, a Gyurcsány-kormány egykori minisztere található.

Úgy látszik, hogy a szövetségi elnöki tisztség betöltésénél nem kizárólag a szakmai felkészültség és a sportban szerzett tapasztalat, hanem a politikai érdekérvényesítés is közrejátszik. Ez csökkenti a szakmai alapon működő sportszervezetek függetlenségét és önállóságát, illetve rámutat arra, hogy politikai kapcsolatok nélkül nem lehet Magyarországon hatékonyan érvényesíteni e szervezetek érdekeit.

A TI Magyarország 2014-ben tanulmányt tett közzé a magyarországi lobbitevékenységről,⁴⁷ amelyben feltárta, hogy a sportesemények – különösen labdarúgó-mérkőzések – résztvevői és a futballklubokat az MLSZ-en keresztül adományokkal támogató vállalatok prominens szerepet játszanak a lobbizásban. Ezek az adományok a lobbizás torz formájaként élnek a köztudatban: a cégek befolyásos emberek és döntéshozók preferált sportklubjainak adományoznak azért, hogy a kegyeikbe férközzenek.

A folyamat része a sport támogatása mellett a sportmérkőzéseken való részvétel, ahol több gazdasági kérdést a lelátókon beszélnek meg a döntéshozók. Egy szakmai szervezet képviselőjével készült interjú (amelyet egy kormányzati tisztviselővel készült interjú is megerősített) szintén erre világított rá:

„Bizonyos vállalatok reménytelenül keresik azokat az alkalmakat, amikor kormánytagokkal találkozhatnak. Sokan csak egyszerűen beszélni akarnak a politikai vezetőkkel. Ezért

⁴² „Dr. Kocsis Máté az MKSZ új elnöke”, Kéziszovetseg.hu, 2015. 04. 17., <http://keziszovetseg.hu/kereses/?kifejezes=eln%C3%B6k>, [Letöltve: 2015. 09. 21.]

⁴³ „Szervezet”, Magyar Asztalitenisz Szövetség, 2014. 05. 22., <http://www.moatsz.hu/index.php/szovetseg/szervezet> [Letöltve: 2015. 09. 21.]

⁴⁴ „Elnökség”, Magyar Birkózó Szövetség, <http://www.birkozoszov.hu/index.php?menu=6> [Letöltve: 2015. 09. 21.]

⁴⁵ „Vezetőség”, MOKSZ, 2012. 11. 17., <http://www.moksz.hu/vezetoseg> [Letöltve: 2015. 09. 21.]

⁴⁶ „Elnökség összetétele”, Magyar Tenisz Szövetség, http://www.huntennis.hu/szovetseg/elnokeg/elnokeg_osszetetele [Letöltve: 2015. 09. 21.]

⁴⁷ „A vállalatok és a kormány közötti stratégiai megállapodások Magyarországon: Lobbizás bizonytalan üzleti és szabályozói környezetben”, Transparency International Magyarország, 2014, http://transparency.hu/uploads/docs/lobbi2014_hu_web.pdf [Letöltve: 2015. 09. 21.]

jelentkeznek például a kormányzati üzleti delegációkba – és hajlandók állni annak nem csekély költségeit – amikor a miniszterelnök vagy a gazdasági miniszter meg az államtitkár mondjuk Kazahsztánba vagy az Egyesült Arab Emírségekbe utazik. Ez olyankor is megtörténhet, amikor az illető cégnek semmiféle üzletkötési szándéka sincs az adott országban. Ugyanezért járnak rendszeresen bizonyos vállalati vezetők a magyar első osztály unalmas futballmeccseire, akkor is, ha valójában a vízilabdát, a kosárlabdát vagy éppen a komolyzenei koncerteket szeretik.⁴⁸

2. Sportinfrastruktúra-fejlesztés

A kormány, a sportszakmai területen túl infrastrukturális oldalon is megindította a magyar sport, és elsősorban a magyar labdarúgás fejlesztését. A nézők számának emelkedéséhez, és ezáltal a labdarúgás piaci alapú bevételeinek növeléséhez elengedhetetlen a létesítmények fejlesztése. A szükséges fejlesztéseket viszont a sportszervezetek és az önkormányzatok önerőből nem tudják megoldani.

Ahogy Orbán Viktor miniszterelnök a már hivatkozott „futball éértékelő” interjúban kifejtette: a „futball és egy futballcsapat közelebb áll a kultúrához, mint társadalmi jelenséghez, semmint a gazdasági vállalkozásokhoz.”⁴⁹ A stadionok nemcsak sportlétesítmények, de közösségi térként is funkcionálnának, ahol találkoznak a település, illetve a régió polgárai, vagy akár a gazdasági-politikai elit tagjai. A közpénzek nagymértékű felhasználása e célra a kormány értékválasztását is tükrözi, ami alapján feltételezhető, hogy az állam számára nem csupán a sportinfrastruktúra fejlesztésének pénzügyi megtérülése bír jelentőséggel, hanem az is, hogy visszaemelje a labdarúgást a közösségi kultúra fősodrába.

2.1. A sportinfrastruktúra fejlesztésének korrupciós kockázatai

A sportlétesítmények, mindenekelőtt a stadionok építése komoly beruházásokat igényel. Ezek az építkezések a vonatkozó magyar és európai uniós szabályok alapján közbeszerzések keretében valósulnak meg. A magyarországi közbeszerzések korrupciós kockázatai kiemelkedőek,⁵⁰ amire a TI Magyarországon⁵¹ kívül az Európai Bizottság is felhívja

⁴⁸ *A vállalatok és a kormány közötti stratégiai megállapodások Magyarországon: Lobbizás bizonytalan üzleti és szabályozói környezetben*, Transparency International Magyarország, 2014, 17. oldal. http://transparency.hu/uploads/docs/lobbi2014_hu_web.pdf [Letöltve: 2015. 09. 21.]

⁴⁹ „A futball olyan, mint a bográcsgulyás”, FourFourTwo.hu, <http://www.fourfourtwo.hu/hirek/magyarorszag/a-futball-olyan-mint-a-bogracsgulyas>, [Letöltve: 2015.09.24.]

⁵⁰ „Identifying and Reducing Corruption in Public Procurement in the EU: Development of a Methodology to Estimate the Direct Costs of Corruption and Other Elements for an EU-Evaluation Mechanism in the Area of Anti-Corruption”, PricewaterhouseCoopers EU Services, 2013, http://ec.europa.eu/anti_fraud/documents/anti-fraud-policy/research-and-studies/identifying_reducing_corruption_in_public_procurement_en.pdf, [Letöltve: 2015. 09. 21.]

⁵¹ A Transparency International Magyarország honlapjának közbeszerzésekkel foglalkozó része: <http://transparency.hu/KOZBESZERZES> [Letöltve: 2015. 10. 15.]

a figyelmet. A Bizottság 2015. évi országjelentése⁵² kiemelte, hogy Magyarországon a korrupció miatt sérülnek az „egyenlő bánásmód, az átláthatóság, a diszkriminációmentesség, valamint a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvei” a közbeszerzési eljárásokban, miközben a közbeszerzések „átláthatóságát biztosítani hivatott szabályok alkalmazása a gyakorlatban sokszor sikertelen.” Ezt megerősíti a Bizottság 2014. évi korrupció elleni jelentése⁵³ is, amely megállapítja, hogy a közbeszerzési törvény 2013-as módosítása „ellenére a közbeszerzési ciklus és az odaítélés utáni szakasz során az ellenőrzési mechanizmusok általános hatékonysága kérdéses maradt.”

A felcsúti stadion építési munkálatainak jelentős hányadával például olyan cégeket bíztak meg, amelyek a község polgármesterének és a Felcsúti Utánpótlás Neveléséért Alapítvány vezérigazgatójának, Mészáros Lőrincnek az érdekeltségébe tartoznak.⁵⁴ Garancsi István, a természetjáró és kerékpáros turizmus, úthálózat és közlekedés fejlesztéséért felelős miniszterelnöki megbízott, aki az Orbán Viktor figyelmével kitüntetett másik klub, a Videoton FC tulajdonosa is nyerte el a 2017-es úszó-világbajnokság helyszínéül szolgáló új uszoda építését.⁵⁵ Az új MTK-stadion kivitelezésére is úgy írták ki a közbeszerzési pályázatot, hogy azon Mészáros Lőrinc és Garancsi István cégei mellett csupán a debreceni stadiont építő, helyi Hunép Universal Építőipari Zrt. tud elindulni. Ezt úgy érték el, hogy a közbeszerzési pályázatban az ajánlattevőkre vonatkozó feltételeknél olyan követelményeket támasztottak, amely alapján csak az említett vállalatok tudtak ajánlatot tenni.⁵⁶

Mészáros Lőrinc, aki Orbán Viktor miniszterelnök közeli szövetségese, 2007-ben még a csőd szélén állt, 2015 májusában viszont már Magyarország 86. leggazdagabb embere 8,4 milliárd forintra (közel 27 millió euró) becsült vagyonával.⁵⁷ Egy interjúban úgy nyilatkozott, hogy lélegzetelállító meggazdagodását „Istennek, a jó szerencsének és a miniszterelnökhöz fűződő barátságának” köszönheti.⁵⁸

⁵² Európai Unió Bizottsága: „2015. évi országjelentés – Magyarország a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló részletes vizsgálattal” 64-67. oldal, http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2015/cr2015_hungary_hu.pdf [Letöltve: 2015.09.24.]

⁵³ Európai Unió Bizottsága: „Az Európai Unió antikorrupciós jelentése” 8-10. oldal, <http://korrupciomegelozes.kormany.hu/download/4/49/90000/EU%20Antikorrupci%C3%B3s%20Jelent%C3%A9s%20-%20Mell%C3%A9klet%20Magyarorsz%C3%A1gr%C3%B3l.pdf> [Letöltve: 2015.09.24.]

⁵⁴ „Kérdések és válaszok az épülő felcsúti stadionról”, FourFourTwo.hu, <http://www.fourfourtwo.hu/hirek/magyarorszag/kerdesek-es-valaszok-az-epulo-felcsuti-stadionrol>, [Letöltve: 2015.09.24.]

⁵⁵ „Építési beruházás - 210854-2015”, Ted – tenders electronic daily, <http://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:210854-2015:TEXT:HU:HTML&src=0>, [Letöltve: 2015.10.14.]

⁵⁶ „Ajánlati felhívás/EU/2011.08.19. EUHL”, Közbeszerzési Hatóság, http://kozbeszerzes.hu/adatbazis/mutat/hirdetmeny/portal_10503_2015/. [Letöltve: 2015.10.14.] „Alkalmatlan az ajánlattevő a szerződés teljesítésére, amennyiben nem rendelkezik [...] M/1.2. – legalább 1 db, legalább 3500 fő befogadó képességű, az UEFA Stadion Infrastruktúra Szabályok előírásai szerinti, legalább 3-as kategóriájú stadion előírásait és az MLSZ 2014-es infrastruktúra szabályzatának első osztályú pályára vonatkozó előírásait teljesítő labdarúgó stadion kiviteli terveinek elkészítésére vonatkozó referenciával.”

⁵⁷ „Még mindig Csányi a leggazdagabb magyar, Simicska a 10., Mészáros Lőrinc a 86.”, hvg.hu, 2015. 05. 14., http://hvg.hu/vallalat_vezeto/20150514_Meg_mindig_Csanyi_a_leggazdagabb_magyar, [Letöltve: 2015. 09. 21.]

⁵⁸ „A Jóisten is szerepet játszott Mészáros Lőrinc meggazdagodásában”, Index.hu, 2014. 04. 24., http://index.hu/belfold/2014/04/24/a_joisten_is_szerepet_jatszott_meszaros_lorinc_meggazdagodasaban, [Letöltve: 2015. 09. 21.]

A kivitelezők mellett az új stadionok helyszínének kiválasztása is számos kérdést vet fel. Kisméretű és kis lakosságú, a bajnokság alacsony osztályaiban szereplő labdarúgócsapatot működtető települések is komoly beruházást igénylő stadionnal gazdagodhatnak. Példa erre a 16 ezer lakosú Kisvárdra, amely azt követően részesült a már meglévő 120 millió forinton túl további 800 millió forint összegű állami támogatásban a település új stadionjának építésére⁵⁹, hogy a város országgyűlési képviselője, Seszták Miklós lett a harmadik Orbán-kormány nemzeti fejlesztési minisztere.⁶⁰ A létesítmény fedett nézőteres, fűtött talajú és villanyvilágítással ellátott aréna lesz, amelyben nemcsak NB I-es mérkőzéseket lehet majd rendezni, hanem akár Európa-liga selejtezőket is. Jellemző, hogy a kisvárdai labdarúgó csapat 2015-ben jutott fel az NB III-ból az NB II-be, az NB I-ben pedig soha nem szerepelt.

Tállai András, Mezőkövesd országgyűlési képviselője és 2014-ig a település polgármestere, a Nemzetgazdasági Minisztérium parlamenti és adóügyekért felelős államtitkára, miniszterhelyettese, egyben a mezőkövesdi labdarúgóklub elnöke is. A kormány a 16 ezer lakosú település stadionjának építésére 2013-ban a rendkívüli kormányzati tartalékból 400 millió forintot biztosított⁶¹, majd a 2014-es és 2015-ös költségvetésből összesen további 400 millió forintot juttatott. Ez a létesítmény is alkalmas lesz nemzetközi mérkőzések rendezésére⁶², miközben a mezőkövesdi labdarúgó csapat története során mindössze egy ízben, a 2013/2014-es szezonban játszott az NB I-ben, jelenleg az NB II élmezőnyéhez tartozik.

A már többször említett felcsúti stadion⁶³ Orbán Viktor kormányfő házának szomszédságában épült, nagyrészt a miniszterelnök feleségének tulajdonában lévő területen. Ehhez hozzá kell tenni, hogy a Pancho Aréna 3,8 milliárd forintos költségének 70 százaléka Tao. támogatásból, vagyis a fentiekkel ellentétben nem központi költségvetési forrásból származott. Ugyanakkor, szemben a kormány álláspontjával,⁶⁴ a TI szerint a Tao. támogatás igenis közpénznek, és nem a vállalkozások magánszponzorációjának minősül.

Politikusok részvétele a labdarúgóklubok életében szintén felveti annak a lehetőségét, hogy a stadionok „elosztása” során szubjektív döntések születnek. Magyarország két legrégebbi múltra visszatekintő futballklubjának anyaegyesületét, a Ferencvárosi Tornaclubot és a Magyar Testgyakorlók Körét például egyaránt prominens kormánypárti politikusok irányítják. Az FTC élén Kubatov Gábor áll, míg az MTK-t Deutsch Tamás elnököli. Az FTC többmilliárd forintba kerülő új stadionhoz jutott az államnak köszönhetően, és

⁵⁹ Forrás: Magyar Közlöny, 2014. évi 136. szám, 39. oldal: 1565/2014. (X. 2.) kormányhatározat, <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK14136.pdf>

⁶⁰ <http://www.kisvarda.hu/index.php/hireink/archivum/onkormanyzat/2158-uefa-kategorias-futballstadion-epul-kisvardan>

⁶¹ 1438/2013. (VII. 11.) Korm. határozat

⁶² „Mezőkövesd: „Fogászatra” jár a stadion”, boon.hu, <http://www.boon.hu/mezokovesd-fogaszatra-jar-a-stadion/2840714>, [Letöltés: 2015.09.24.]

⁶³ „A village stadium is a symbol of power for Hungary's premier”, The New York Times, 2014. 04. 03., www.nytimes.com/2014/04/04/business/international/the-village-stadium-a-symbol-of-power-for-hungarys-premier.html?_r=0, [Letöltve: 2015. 09. 21.]

⁶⁴ „Nem közpénzből épül a Pancho Aréna”, Ténytar.hu, http://tenytar.hu/hantameter/nem_kozpenzbol_epult_pancho_arena#.VfgqbBHTmko [Letöltés: 2015.09.24.]

az MTK állami stadion beruházása is folyamatban van.⁶⁵ Figyelemmel a két klub magyar labdarúgósporthoz betöltött szerepére, ezekben az esetekben a stadionfejlesztési döntések szakmailag indokoltnak tekinthetők.

E döntések szakmai okai gyakran kevésbé tetten érhetőek, mint a városhoz kötődő politikusok személye. Felmerül annak lehetősége, hogy egyes közhatalmi szereplők az állami beruházásokat saját egyéni preferenciáik szerint használják fel.

2.2. A stadionépítési program hatékonysága

A stadionépítési program annak alacsony hatékonysága miatt is kritizálható, hiszen a legkorábban elkészült létesítmények (a debreceni Nagyerdei Stadion, a ferencvárosi Groupama Aréna, a felcsúti Pancho Aréna) nézőszáma a kezdeti növekedés után egyaránt hanyatlásnak indult. Bár a folyamat okainak és a lehetséges jövőbeni változásoknak a vizsgálata mélyebb, elsősorban sportgazdasági jellegű elemzést igényelne, az alábbi táblázatok mégis hűen szemléltetik azt, hogy a jelentős mennyiségű közpénzt felemésztő stadion beruházások eddig milyen kismértékben javították a labdarúgósporthoz nézővonzó képességét.

---

⁶⁵ Forrás: Magyar Közlöny, 2015. évi 145. szám, 12. oldal: 1727/2015. (X. 7.) kormányhatározat, <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK15145.pdf>

1. táblázat:**A stadionfejlesztésekre szánt összegek a központi költségvetésekben (millió Ft)**

Település (stadion)	2014 ⁶⁶	2015 ⁶⁷	2016 ⁶⁸
Szombathely	4 626	4 974	
Székesfehérvár	4 500	4 500	4 263
Debrecen	1 793		
Miskolc, Diósgyőr	1 750	2 750	2 646
Budapest, Bozsik Stadion	400	2 100	2 940
Kisvárd	120	800	
Siófok	600		
Dunaújváros	600		
Gyirmót	600		
Győr	560	240	
Budapest, Szusza Ferenc Stadion	560	240	
Kaposvár	560	240	
Kecskemét	560	240	
Budapest, Hidegkuti Nándor Stadion	560	240	
Paks	560	240	
Pápa	560	240	
Békéscsaba	560	240	
Pécs	500	500	
Nyíregyháza	500	500	
Budapest, Illovszky Rudolf Stadion	500	500	
Zalaegerszeg	500	500	
Ajka	400		
Balmazújváros	400		
Cegléd	400		
Kozármisleny	400		
Sopron	400		
Szolnok	400		
Tatabánya	400		
Mezőkövesd	220	180	
Budapest, Mogyoródi út	200		
Szigetszentmiklós	120		
Tartalékkeret	95	420	83

⁶⁶ 2013. évi CCXXX. törvény Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről

⁶⁷ 2014. évi C. törvény Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről

⁶⁸ 2015. évi C. törvény Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről

3. Összegzés és javaslatok

Kijelenthetjük, hogy mind a Tao. támogatási rendszer, mind a sportinfrastruktúra fejlesztések támogatása számos átláthatósági, korrupciós kockázatot vet fel. Tekintettel arra, hogy a támogatások összértéke meghaladja a 204 milliárd forintot, a tét óriási.

A kormány a társasági adón keresztül történő támogatás magánadományá minősítésével a nyilvánosság számára megismerhetetlenné tette a támogatásra vonatkozó adatokat. Az erre irányuló jogszabályi kötelezettségük ellenére a sportszövetségek sem jeleskednek az adatok közzétételében. Az MLSZ és az MKOSZ kivételével a szövetségek nem tesznek eleget a Tao. törvény általi adatszolgáltatási kötelezettségüknek. Honlapjaikon nem, vagy csak hiányosan jelenítik meg a Tao. támogatási rendszeren keretében folyósított összegeket. A sportági szakszövetségek a sportklubokat Tao. támogatás fogadására jogosító sportfejlesztési programját a nyilvánosság kizárásával értékelik, ami részrehajlásra, kivételezésre ad lehetőséget. A Tao. támogatási rendszer feletti állami/intézményi kontroll megfelelése is kérdéses, hiszen az erre vonatkozó jelentések nem nyilvánosak, azokat a TI is csak közérdekű adatkérések eredményeként tudta beszerezni.

Az átláthatóság hiánya utat nyit a színpalak mögötti gazdasági és politikai összefonódásnak, a bújtatott lobbizásnak. A labdarúgásban a felcsúti és több más futbalszervezet nemcsak a támogatásra való jogosultságot eredményező kiválasztási folyamatban részesül előnyben, de a támogatásoknak is aránytalanul nagy részét gyűjtik be. A független, politikai befolyástól mentes ellenőrzést az is nehezíti, hogy számos sportszövetség elnöki székében kormánypárti országgyűlési képviselők, polgármesterek, illetve a politikához közel álló személyek foglalnak helyet.

A sportlétesítmény-fejlesztések finanszírozása körül is számos visszásság észlelhető. A sportinfrastruktúra fejlesztések közbeszerzéseken keresztül valósulnak meg, és ez önmagában korrupciós kockázatot jelent. A kivitelezők kiválasztásánál felmerül a politikai elit gazdasági holdudvarának közpénzzel történő finanszírozása. Az egyes stadionok elhelyezésénél pedig a szakmai szempontokat politikai érdekek befolyásolhatják vagy írhatják felül.

A magyarországi sporttámogatás új rendszere, a pénzmozgások átláthatóságának hiányában nem tudja megakadályozni azt, hogy a kormány a politikai befolyását és a jogalkotásra is kiterjedő közhatalmát a politikai vezetők személyes céljainak megvalósítása érdekében használja.

Annak érdekében, hogy a támogatási rendszer átláthatóvá és számon kérhetővé váljon, a TI a következőket javasolja:

1. Fedjék fel a támogatók kilétét

A támogatást nem szabad tisztán magánadományként kezelni. Mivel a támogatást a vállalkozások társasági adójának csökkentése teszi lehetővé, így az közelebb áll a közpénzhez, mint a magánadományhoz. Ennek megfelelően elengedhetetlen, hogy ugyanazok az átláthatósági kritériumok vonatkozzanak rá, mint bármilyen más közpénzre. Fontos, hogy a támogatók kiléte nyilvános legyen, hiszen csak ennek segítségével lehet kiszűrni az bújtatott lobbizást, a politikai és a gazdasági elit összefonódását.

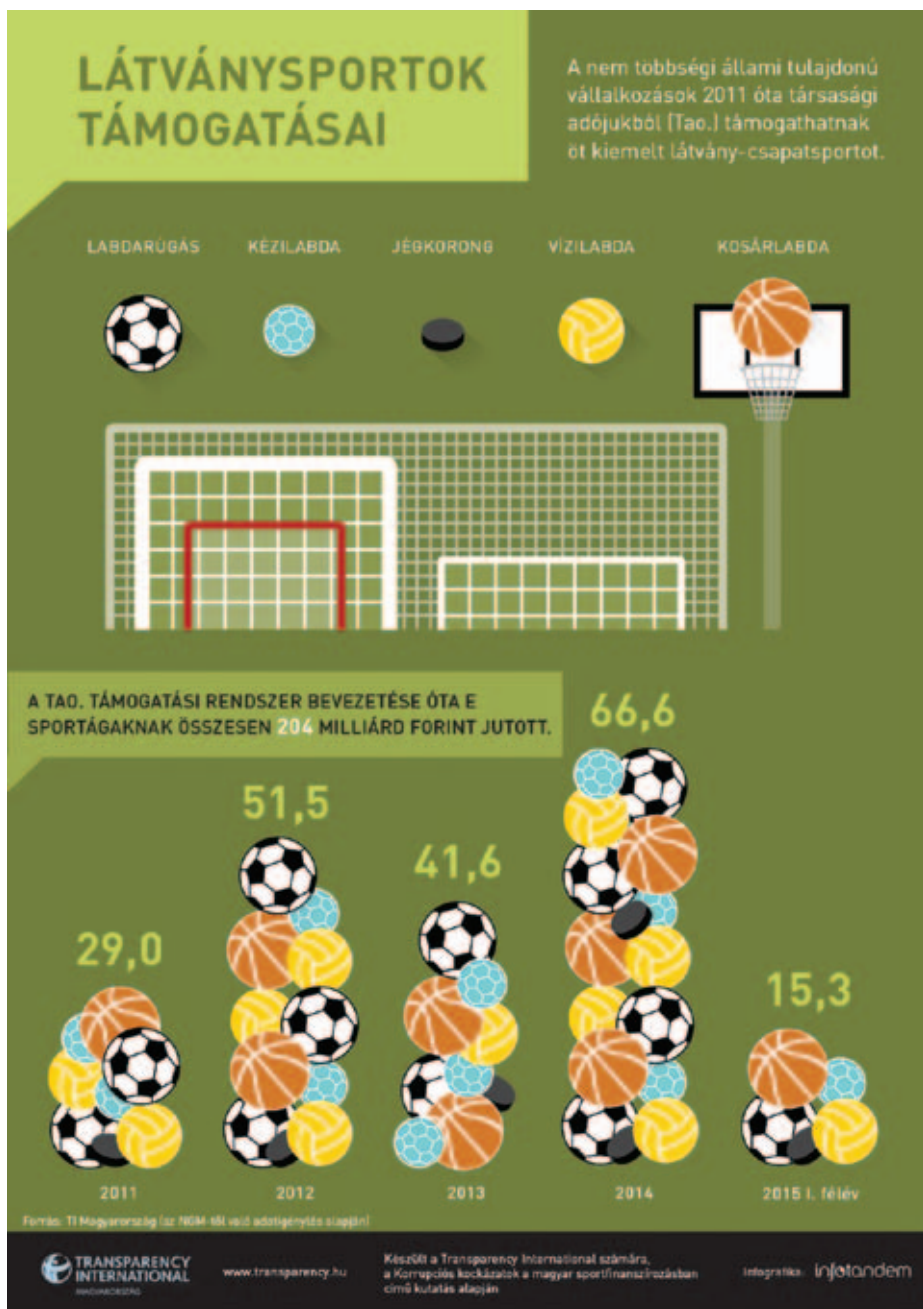
2. A sportszövetségek és állami intézmények tegyék átláthatóvá a támogatás menetét

Annak érdekében, hogy a sportszervezetekhez befolyó nagy összegű állami támogatás elosztása és felhasználása átlátható legyen, javasoljuk a sportszervezetek, sportszövetségek és érintett állami intézmények adatszolgáltatási kötelezettségeinek szigorú számon kérését. Javasoljuk továbbá, hogy az érintettek ne csak összesített adatokat tegyenek közzé, hanem honlapjaikon legyenek elérhetőek az elutasított sportfejlesztési programok indoklásai, a támogatási igazolások és a támogatási rendszerről készült jelentések is.

3. Legyen világos, hogy milyen szakmai okokra hivatkoznak a támogatási keretek megállapításánál, stadionok építésénél

Javasoljuk, hogy a jóváhagyó határozatokban sokkal részletesebben fejtsek ki, hogy a sportfejlesztési programok mi alapján lettek elfogadva, illetve elutasítva. Erre azért van szükség, hogy megbizonyosodhassunk arról, hogy a programok valóban a sportszövetségek stratégiai alapján lettek elbírálva. A sportinfrastruktúra fejlesztésére irányuló nagy volumenű építkezések esetében kiemelten fontosnak tartjuk a beruházásokat megelőző hatástanulmányok elkészítését és nyilvánosságra hozatalát.

INFÓGRAFIKÁK

PRIVILEGIZÁLT FOCIKLUBOK

Az öt kiemelt sportág közül aránytalanul sokat kap a labdarúgás, ráadásul utóbbin belül a mintegy 1100 egyesületből 13 klub kirívó előnyt élvez.

204,0

MILLIÁRD FORINT

Ennyit támogatást kapott az öt kiemelt csapatsport 2015 közepéig a Tao. rendszeren keresztül.

HOGYAN OSZLOTT MEG A TAO. TÁMOGATÁS A SPORTÁGAK KÖZÖTT?

37% Ennyi jutott a labdarúgásnak

74,5

MILLIÁRD FORINT

63%

Ennyi jutott a többinek: a kézilabdának, a kosárlabdának, a vízilabdának és a jégkorongnak együtt

129,5

MILLIÁRD FORINT

HOGYAN OSZLOTT MEG A LABDARÚGÁSHOZ BEFOLYÓ TÁMOGATÁSI ÖSSZEG?

28% Ennyi jutott 13 privilegizált egyesületnek

21,0

MILLIÁRD FORINT

1100

KLUB

13

KLUB

72%

Ennyi jutott a többinek: mintegy 1100 egyesületnek

53,5

MILLIÁRD FORINT

HOGYAN OSZLOTT MEG A 13 PRIVILEGIZÁLT FOCIKLUBNAK JUTÓ SUMMA?

44% Ennyi jutott a Felcsúti Utánpótlás Nevelésért Alapítványnak

9,2

MILLIÁRD FORINT

FELCSÚT

12

KLUB

56%

Ennyi jutott a többinek: a 12 további privilegizált egyesületnek együtt

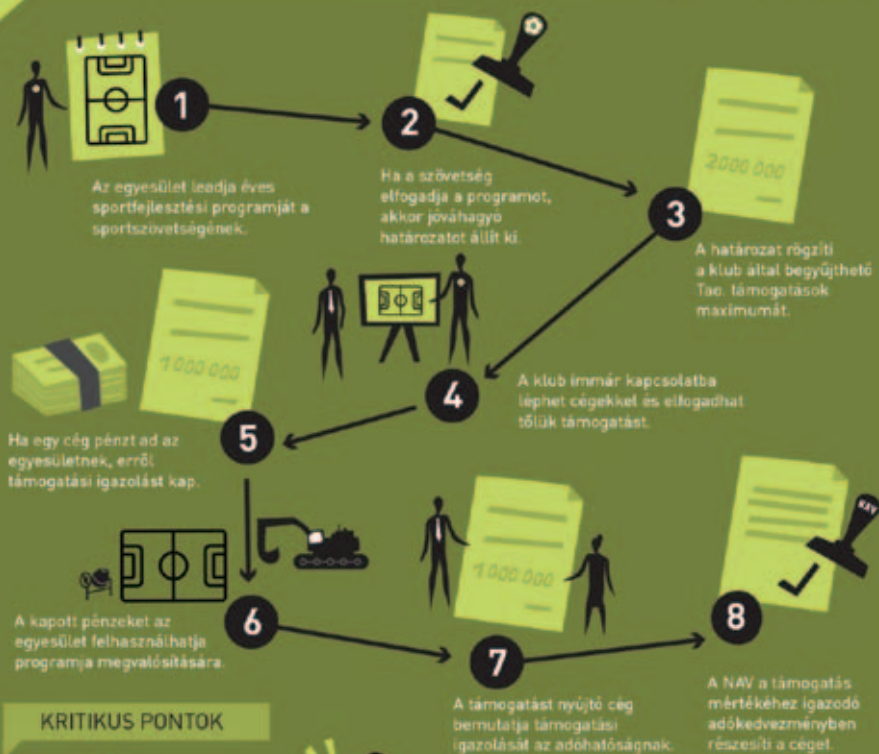
11,8

MILLIÁRD FORINT

Forrás: TI Magyarország, MLSZ

A SPORTTÁMOGATÁSI MODELL ÉS KOCKÁZATAI

A társasági adón keresztüli sport-támogatási rendszer működésének több kritikus pontja is van.

KRITIKUS PONTOK

CSÖKKEN AZ ADÓBEVÉTEL
A kormány magán-adományról beszél, pedig a közpénzek átcsatornázásáról van szó.

SÉRÜL AZ ÁTLÁTHATÓSÁG
A programelbírálás folyamata nem transzparens, szubjektív döntésekre van mód.

HIÁNYOS A TÁJÉKOZTATÁS
Az adományozó cégek költeke rejtve marad.

ARÁNYTALANSÁGOK
A megítélt keretek és tényleges támogatások között egyaránt nagyok a különbségek.

Fonák TI Magyarország

CORRUPTION RISKS IN HUNGARIAN SPORTS FINANCING*

Miklós Ligeti and Gyula Mucsi**

As a member of the European Union, Hungary has a democratic system with institutions that were originally established to respect the separation of powers and legal checks and balances. Even though institutionalised corruption and moderate respect for the rights of the political opposition have made democracy vulnerable, a political consensus existed until 2010 that legislative, executive and judicial powers need to be separated and that the government needs to be controlled by independent institutions.

The government of the Fidesz party,¹ based on an overwhelming majority in parliament resulting from successive landslide victories in national elections, has broken this consensus and 'reengineered' the public arena to its own liking. Essentially, Fidesz has constructed a de facto 'upper house' of government by appointing to public institutions its own loyalists, with often questionable professional careers but with a clear political bias. The government's determination to follow this path has in some cases run contrary to European standards.²

A number of examples indicate the government's intention to grant privileges to certain economic actors by legal means, such as the nationalisation and subsequent redistribution of tobacco kiosk concessions, or the same process in the financial sector, with savings cooperatives first being nationalised by law and then reprivatized to an entrepreneur close to the government. In these cases the regulations were tailor-made, hurting market incumbents and favouring new players with close links to the government.³

---

* This study is part of Transparency International's Global Corruption Report 2015: Sport publication. The contents of this version of the study somewhat differs from the one published in the printed version of the publication. This version however is identical to the online version.

** Miklós Ligeti is Legal Director, Transparency International Hungary. Gyula Mucsi is Project Manager, Transparency International Hungary.

¹ Fidesz is a right-wing party that belongs to the EU-wide European People's Party. Fidesz has been using nationalist conservative rhetoric with an anti-EU tone since 2010.

² The Guardian (UK), 'Hungary's election offers some disturbing lessons for Europe', 9 April 2014, www.theguardian.com/commentisfree/2014/apr/09/hungary-election-europe-prime-minister-viktor-orban. [Downloaded: 2015.11.18.]

³ The two cases referred to here have provoked immense media interest. See Politics.hu, 'Transparency International points to corruption in government takeover of tobacco business', 13 April 2013, www.politics.hu/20130429/transparency-international-points-to-corruption-in-government-takeover-of-tobacco-business, [Downloaded: 2015.10.21.]; Politics.hu, 'Court orders release of tobacco retail tender documents', 12 May 2014, www.politics.hu/20140512/court-orders-release-of-tobacco-retail-tender-documents, [Downloaded: 2015.10.21.]; Global Voices Online (Netherlands), 'Hungary: government limits FOIA transparency law', 8 May 2013. <http://advocacy.globalvoicesonline.org/2013/05/08/hungary-government-limits-foia-transparency-law> [Downloaded: 2015.10.21.]

By 2014, when the last session of the previous parliament ended, the edifice of democratic checks and balances in Hungary had been disrupted, its institutional capacity to build equilibrium in public life weakened. In the view of Transparency International Hungary (TI-H), the steps taken by the government have increased corruption risks and have steered the country in the direction of a managed democracy with an Eastern type of state capitalism, and the imminent danger that political influence over independent institutions, the media, business and civil society may be exercised.

The government's overwhelming power coupled with an unprecedentedly high level of centralization has resulted in a situation of 'state capture', whereby powerful oligarchs either outwit the government or are in symbiosis with influential public decision-makers, allowing them to extract public money from the system through intentionally designed and professionally managed channels. This has been followed by the rise of rent-seeking tendencies and cronyism, which distort the functioning of the market economy.

Specific forms of corruption risks in sports

Hungary's government is proud of the country's outstanding sports traditions. The drive to make Hungarian sports teams – especially soccer clubs – excel at the European and international levels is widely regarded as sufficiently legitimate grounds for pouring immense sums of public money into the development of sports infrastructure and manufacturing a system of opaque company subsidies for the promotion of sports clubs and young athletes.

Transparency International Hungary's judgement is that there are two specific forms of investment into sports that unaccountably absorb taxpayers' money and open the door to corruption in sports financing. One of these is the financial support going to sports clubs through company subsidies from their pre-tax profit; the other is the public construction of sports facilities, primarily soccer stadiums. Both types fit into the country's current situation of widespread state capture.

Company subsidies to sports clubs and federations

To attract financial supporters in order to boost Hungarian sporting life, the government introduced a new tax benefit scheme in 2011. Based on the idea that 75 per cent of Hungary's active sports community comes from five branches of sports⁴ – football, basketball, handball, ice hockey and water polo; referred to in the law as 'spectator team sports' – the government devised a new system to significantly increase the amount of financial support from businesses to the sports clubs and federations of these five branches.

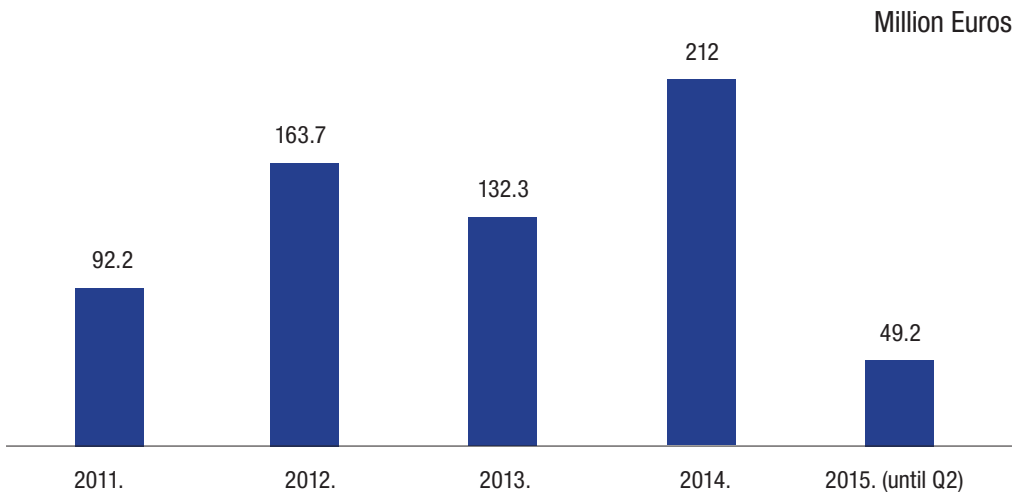
⁴ European Commission, 'Supporting the Hungarian sport sector via tax benefit scheme' (Brussels: European Commission, 2011), p. 7, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/240466/240466_1271180_52_3.pdf. [Downloaded: 2015.10.21.]

Under the tax benefit scheme⁵, all corporations subject to corporate income tax in Hungary may provide a subsidy – of up to 80 per cent of their corporate tax – to one of these five branches of sports to gain two types of tax benefits. Companies may reduce their profit before tax by the amount of the subsidies they provide to the sports clubs. Moreover, they may also deduct the offered amounts from their corporate income tax calculations, these subsidies thus increase companies' overall profit. This does not entitle the companies participating in the scheme to expect a quid pro quo from the supported sports clubs, however, making this support different from regular sports sponsorship and donation.⁶

Since 2011 HUF 204 billion (€ 649 million⁷) have been handed out through the tax-benefit scheme.

Figure 1:

Subsidies provided by companies to sports clubs through the tax benefit scheme since 2011⁸

⁵ Introduced in Act 107/2011., http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100107.KOR [Downloaded: 2015.10.21.]

⁶ Amendments introduced in 2015 expect donor companies to pay a mandatory fee called a 'supplementary sports sponsorship', which amounts to 12.5 per cent of the support given from the donor company's pre-tax profit, which can be used by the companies to gain some sponsorship benefits. The goal of this was to encourage traditional sports sponsorships while keeping the new tax scheme appealing to companies.

⁷ The exchange rate of Euro to HUF was 310 at the time of calculating the amounts present in this study. (2015.11.02)

⁸ Source: Hungary's Ministry for National Economy, in response to freedom of information request issued by Transparency International Hungary

Spectator sports clubs have to go through the following process to receive subsidies from the companies' profit before tax:

1. Sports clubs have to elaborate a development programme (DP), in which they outline the planned use of the subsidies accepted from companies. Sports clubs may use these resources, among others, to fund the development of sports infrastructure, acquisition of equipment and personnel expenses.
2. National federations of the sports branch evaluate the DPs and decide sports clubs' eligibility for corporate subsidies. The decision on eligibility is contained in a letter of approval, which also sets an upper limit, thus defining the maximum amount of corporate subsidies the given sports club may acquire from the companies.
3. Once corporate subsidies are granted, sports clubs may raise funds by approaching companies ready to offer a portion of their corporate income tax. Though not typical, it also may happen that companies search proactively for sports clubs to subsidize.
4. Sports clubs issue a certificate of subsidies to the donor companies, which entitles the latter ones to reduce their corporate income tax by the amount of the subsidy.

This new system of sports subsidies through the donor companies' income tax has serious transparency implications and raises genuine corruption risks.

- *Lack of transparency.* Due to the opaque nature of the tax benefit scheme the identities of the donors can remain hidden, which poses a serious threat to transparency and accountability, and can lead to illicit lobbying and backroom deals between politicians and businessmen. Tax-deductible company offerings are treated as pure corporate donations, whereas in reality they are more like a form of government subsidy offered by repurposing corporate tax. The opinion that these subsidies are not private donations is supported by the European Commission, which assessed the tax benefit scheme. According to the Commission 'state resources are clearly involved in the scheme since the Hungarian central budget suffers a loss of fiscal revenue as a result of the scheme.'⁹ Unfortunately since the Hungarian Government views the subventions as private donations, the granting process lacks the transparency necessary to ensure the elimination of corruption risks.

Because these company backings do not qualify as public money, they are exempt from requests for public interest information. A change in legislation,¹⁰ adopted at breakneck speed during the 2014 Christmas period, lifted this interpretation to the regulatory level, with a realistic prospect of further curtailing the accessibility of information relating to the use of public funds, thus decreasing the transparency of the transaction processes. In practice, this means that the recipients of tax-deductible company offerings – that is, sports clubs and sports federations – are considered

⁹ Source: European Commission C(2011)7287, p. 14, point (65)

¹⁰ Transparency International Hungary publicly criticized this law: see http://korrupcio.blog.hu/2014/12/16/gratulalunk_a_kormanynak. [Eng.: Congratulations to the Government!] 2014.12.16 [Downloaded: 2015.10.21.]

civil society groups in the eyes of the law and are not to be troubled with freedom of information tools. This means that the identity of the donors can remain a secret, thus concealing collusion and all kinds of corrupt practices.

The five spectator sports federations have to keep an up to date registry indicating the maximum amount of subsidies approved for sports clubs, and the concrete amount of subsidies acquired by said clubs. Though aimed at enhancing transparency, due to the lack of details, such as the names of the donors, and the contents of donor contracts, these registries are unable to shed light on how the tax benefit scheme functions. As some of the spectator sports federations fail to reveal the expected data, the registries become even more inadequate in making the system of corporate subsidies more transparent. As a consequence, TI-Hungary had to issue freedom of information requests to the federations in question to gain access to the information needed.¹¹

Apart from the five spectator sports federations several other government bodies are involved in the supervision of the tax benefit scheme. These are the Ministry of Human Capacities, the Ministry for National Economy and the Prime Minister's Office. These institutions compile different reports about the amount of subsidies and the way these are used. However these reports are inexplicably hidden from the public, TI-H again had to resort to freedom of information tools to gain access to their contents.

- *Biased selection of eligible sports clubs.* Suspicions of corruption in the selection of sports clubs eligible for these subsidies are twofold. On the one hand, when the government and parliament defined the five 'spectator team sports', they virtually excluded other branches of sports from tax-deductible offerings. Even though 75 per cent of Hungary's active sports community participates in these five spectator team¹² sports, it is unexplained why other branches cannot benefit from the scheme.

On the other hand, the sports clubs of the five selected spectator team sports have to apply for authorisation from their respective sports federations in order to be eligible for tax-deductible company subsidies. This eligibility process suffers from a lack of transparency, since the federations make these decisions behind closed doors and the letters of approval don't go into details about the reasoning behind the decision. This could mean that certain clubs can be rejected based on subjective criteria, or unworthy clubs may benefit from the tax scheme.

---

¹¹ TI-H made FOI requests to all five sports federations and the three government bodies involved in the oversight of the tax-benefit scheme (the Ministry of Human Capacities, Ministry for National Economy, and the Prime Minister's Office). While the FOI requests were met with relative success, the Hungarian Ice Hockey Federation refused to disclose their databases about the hockey clubs who received subsidies, a reason why TI-H took further legal steps to bring this case before a judge. A verdict was not yet reached by the time of the completion of this study (2015.11.27.).

¹² European Commission, 'Supporting the Hungarian sports sector via tax benefit scheme' (Brussels: European Commission, 2011), p. 7, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/240466/240466_1271180_52_3.pdf. [Downloaded: 2015.10.21.]

Sports clubs' applications can be refused if the applicant's DP to be approved is not in line with the long-term strategic goals of the federation,¹³ which gives considerable leeway to federations, and raises concerns as to whether inappropriate considerations might be being taken into account. The impartiality of the selection process may be in jeopardy if the decision to approve or dismiss a programme can be based on subjective reasons. There is a clear risk of corruption when sports federations decide which applicants are eligible for subsidies if this very evaluation process lacks any publicly available regulation and transparency. There is also a huge disproportionateness in the maximum amount of subsidies clubs can accept – specified by the clubs' DP –, which suggests that there might be favouritism present in the selection process.

- *Favouritism in the appointment of sports federation leaders.* Sports federations of spectator team sports have a crucial role in the distribution of company subsidies, which may correlate with their leadership's political ties. The Hungarian Football Federation (HFF), the largest recipient of company subsidies, is chaired by Sándor Csányi, the CEO of OTP-Bank, the country's biggest commercial bank and one of Hungary's richest people; with well-known ties to the incumbent political elite. The Hungarian Basketball Federation is headed by Ferenc Szalay, the Fidesz mayor of Szolnok, a medium-sized Hungarian city. Miklós Német, who until recently presided over the Hungarian Ice Hockey Federation, is also the CEO of Közgép, a construction company that has received a very high level of public contracts and that belongs to the interest group of Lajos Simicska, who was perhaps the most influential friend of Prime Minister Orbán until their relationship unexpectedly soured some time during 2015.¹⁴
- *Disproportionate distribution of subsidies.* According to publicly available data, clubs of spectator team sports received tax-deductible company subsidies totalling HUF 204 billion (€ 649 million) in the span of four years. The imbalance between the amounts of subsidies is most apparent in the case of the Felcsút soccer club and 12 other clubs¹⁵, which seem to be privileged recipients. It is worth noting that soccer clubs and soccer absorbed some 40 per cent of all tax-deductible company subsidies, whereas the four

---

¹³ For the requirements for each individual sport, see Sporttámogatás.hu, 'Fontos Tudnivalók', www.sporttamogatás.hu/fontos-tudnivalok. [Downloaded: 2015.10.21.]

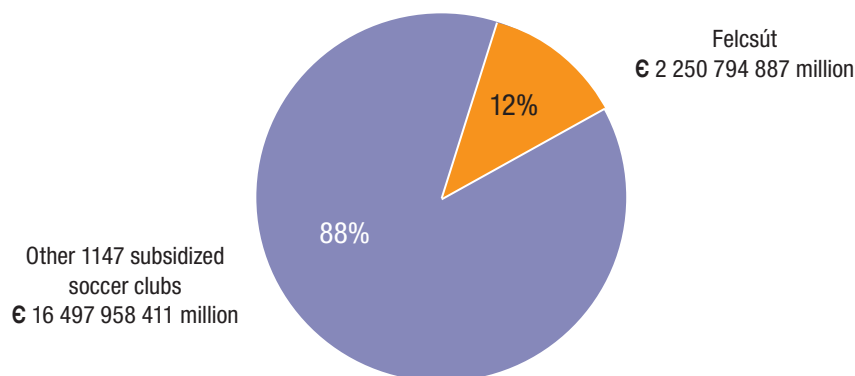
¹⁴ International Ice Hockey Federation, 'New president for Hungary', 2 July 2010, www.iihf.com/home-of-hockey/news/news-singleview/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=4798&cHash=6e26f00c878d95e2c9880ee16695c74a [Downloaded: 2015.10.21.]; Hungarian Spectrum, 'A different kind of media war: Lajos Simicska versus Viktor Orbán', 6 February 2015, <http://hungarianspectrum.org/2015/02/06/a-different-kind-of-media-war-lajos-simicska-versus-viktor-orban> [Downloaded: 2015.10.21.]; The Budapest Beacon, 'Meet Lajos Simicska: Fidesz's enigmatic oligarch', 10 February 2015, <http://budapestbeacon.com/politics/meet-lajos-simicska-fidesz-enigmatic-oligarch> [Downloaded: 2015.10.21.]

¹⁵ The privileged clubs are the ones which were included in the top 20 most subsidized soccer clubs for at least 3 out of the 4 closed seasons since the implementation of the scheme. These are: In all four seasons: Felcsúti Utánpótlás Neveléséért Alapítvány, FTC Labdarúgó Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Újpesti Torna Egylet, Vasas Akadémia Kft. In three seasons: Szolnoki MÁV Utánpótlás FC Korlátolt Felelősségű Társaság, Debreceni Labdarúgó Akadémia Nonprofit Kft, Diósgyőri Városrész Testgyakorló Kör Sportegyesület, ZTE Football Club Zrt., OVI-FOCI Közhasznú Alapítvány, Illés Sport Alapítvány, Honvéd Futball Club Kft., Balmazújváros Sport Kft., Békéscsaba 1912 Előre Sportegyesület

remaining branches of spectator team sports and their respective federations received a much smaller amounts of funding.¹⁶ Although football is the most popular sport in Hungary out of the aforementioned five, the ratio still seems disproportionate.

Figure 2:

The share of Felcsút from all soccer subsidies through the tax-benefit scheme in the 2014/2015 season¹⁷

Prime Minister Orbán Viktor is an ardent football fan, and in his personal dedication to promoting Hungarian soccer he has founded in Felcsút, his home town, the Felcsút Foundation for the Promotion of Young Athletes, which is the operator of the Felcsút football team and the recipient of the biggest chunk of tax-deductible corporate subsidies. Each year over 1100 football clubs received subsidies, in the sum of HUF 74,5 billion (€ 240 million) over the span of four years. Almost one third of this amount went to 13 soccer clubs, which thus received HUF 21 billion (€ 68 million). Among these privileged clubs one finds the soccer club of Felcsút, which absorbed over 12 per cent of all football subsidies equalling to HUF 9,2 billion (€ 30 million) in four years.¹⁸ The imbalance between the amounts suggest that subjective considerations may override rational aspects in the grant award process. The huge differences are even more perplexing if we consider that the amount of subsidy the ‘median’ soccer club receives a year is HUF 4.3 million (€ 13.6 thousand).¹⁹

¹⁶ From the €649 million received through the tax benefit scheme since 2011 37% was offered to soccer clubs, 10% went to basketball, and 18% to handball. Due to the inconsistent nature of the data published by the federations, it is uncertain how much subsidies were accepted by waterpolo and ice hockey clubs in this period.

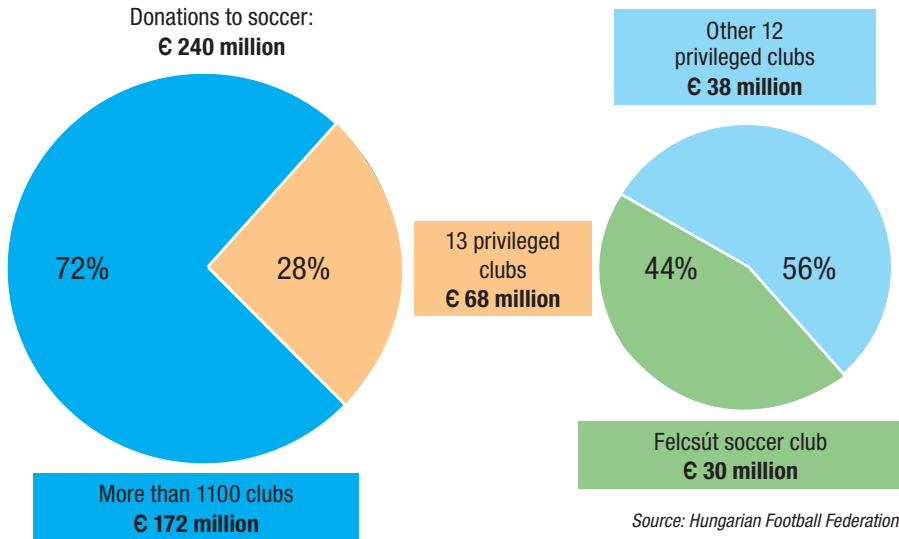
¹⁷ Source: Hungarian Football Federation: <https://mlszkerelem.innospectrum.hu/kerelem2014/jegyzek> [Downloaded: 21 December 2014]

¹⁸ Source: TI-H Freedom of Information Requests from the five spectator team-sports federations and the state bodies involved (Prime Minister’s Office, Ministry of Human Capacities, and Ministry for National Economy)

¹⁹ This amount was determined by TI-H by calculating the median value of subsidies in each of the four seasons and then using the average of the four to find out what an average soccer club receives each year.

Figure 3:

Privileged soccer clubs in the tax-benefit scheme²⁰

Source: Hungarian Football Federation:
<http://www.mlsz.hu/fejlesztések>

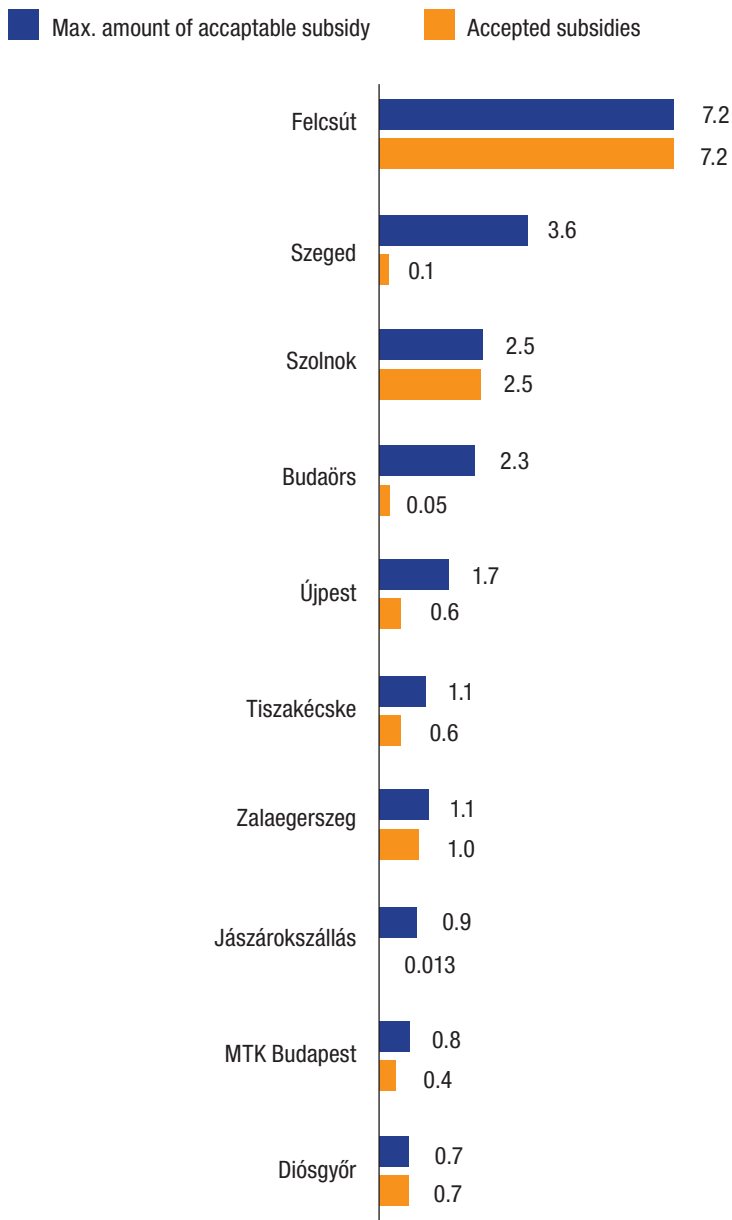
There are also huge differences between sports clubs' rate of absorption. If we examine the top 10 soccer clubs who were eligible for the most subsidies in the 2014/2015 season (which is determined by the Hungarian Football Federation), we can see that three clubs didn't even manage to collect 3 per cent of the amount they were eligible for, one collected only a third and two only half. In one case the difference is over HUF 1 billion (€ 3.1 million). This discrepancy suggests that the sports development programmes of clubs are not evaluated completely on their professional merits, and subjective considerations can come into play.

²⁰ Source: Hungarian Football Federation: <http://www.mlsz.hu/fejlesztések/> [Downloaded: 2015.11.21.]

Figure 4:

Comparison between the soccer clubs with the top 10 highest limits for acceptable subsidies in the 2014/2015 season and the amount of actual subsidies received by these clubs²¹

Million Euros

²¹ Source: Hungarian Football Federation: <http://www.mlsz.hu/fejlesztések/> [Downloaded: 2015.11.21.]

- *Backdoor deals and opaque lobbying.* Corporate subsidies to the Felcsút soccer team and various other privileged clubs are widely accepted in the country as a form of bribing companies' way into lucrative businesses and winning public contracts. TI-H's 2014 study on the Hungarian lobbying landscape²² has uncovered that participants in sports events – especially in football games, and corporate donors to football clubs through the HFF – play a prominent role in lobbying in Hungary. These kinds of sports subsidies are perceived as a distorted form of lobbying, whereby grants are offered to the preferred sports clubs of influential people and decision-makers in an attempt to curry favour with them.

All in all, the new system of sports subsidization suggests that the government is ready to employ the parliament's regulatory power to achieve political leaders' personal goals.

Sports clubs in branches other than the five specified spectator sports receive normative grants from the government that are less exposed to corruption. This is the case with teams and federations in 16 other branches of sports, which are to receive a substantial amount of direct government support.²³ Organisations active in these branches of sport altogether will receive HUF 135 billion (some € 430 million) by the end of 2020.²⁴

It remains to be seen whether such robust investments will result in improved performance on the part of Hungary's sports teams, as there are as yet no real positive signs, except for a modest increase in the number of licensed athletes in these sports.²⁵

Sports facility construction

As opposed to the system of corporate tax benefit scheme, which is the rechannelling of the companies' income tax, most investments into sports infrastructure are funded directly from public resources. However, subsidies from the tax benefit scheme may also be employed to finance construction projects. It should come as no surprise that the majority of the funds go to the refurbishment and construction of football stadiums.

Despite these considerable investments, however, the numbers of spectators are dwindling in these brand new, state-of-the-art stadiums.²⁶ The average number of soccer

²² The study is titled *Lifting the Lid on Lobbying: Lobbying in an Uncertain Business and Regulatory Environment* (Budapest: Transparency International Hungary, 2014), www.transparency.hu/uploads/docs/lobbi2014_web_eng.pdf [Downloaded: 2015.10.21.]

²³ The branches of sports referred to here are table tennis, athletics, wrestling, rowing, judo, kayaking/canoeing, cycling, skating, boxing, the pentathlon, volleyball, shooting sports, tennis, gymnastics, swimming and fencing.

²⁴ !!444!! (Hungary), 'Megfelelő emberek érkeztek az elnöki székbe, jöhet a százmilliárd a sportszövetségekhez' ['Now that the right people are in the presidential seats, it's time for the hundred billion forints for the federations'], 19 January 2015, <http://444.hu/2015/01/19/megfelelo-emberek-varjak-a-tizmilliardokat-a-sportszovetsegek-elen> [Downloaded: 2015.10.21.]

²⁵ Adó Online (Hungary), 'Siker a látványcsapatsport-támogatás' ['Spectator sports funding is a success'], 20 November 2012, <http://ado.hu/rovatok/ado/siker-a-latvanycsapatsport-tamogatas> [Downloaded: 2015.10.21.]

²⁶ Hungarian Spectrum, 'No good players, no spectators but more and more stdiiums', 6 December 2013, <http://hungarianspectrum.org/2013/12/06/no-good-players-no-spectators-but-more-and-more-stadiums>. [Downloaded: 2015.10.21.]

enthusiasts attending the matches in person is showing a downward trend.²⁷ It is also worth noting that attendance at the most popular event, the National Championship league, has also taken a big hit, with the number of fans falling by 4,897 in the 2014/2015 season compared with the previous season and a decrease of 624 in average spectators per match.²⁸

The goal of these grandiose constructions is questionable as well in light of these modest numbers. The stadiums have been built to accommodate much larger crowds than the current ones; for example, the stadium of the Felcsút team Puskás Akadémia, called Pancho Arena, can hold up to 3,500 spectators, while the average match attendance in the 2013/2014 season was around 1,400. The stadium of the Debreceni Vasas Sport Club, based in Debrecen, can potentially welcome 20,000 visitors, but attendance is nowhere near that number, with a match average of 3,400, and some 7,500 spectators for the most popular match.²⁹

The reopening ceremony of the Ferencvárosi TC football club's stadium was a public event, at which the world-famous UK team Chelsea played against the local team, numerous Hungarian dignities visited the game and some of the air force's jet fighters flew past during the inauguration ceremony.³⁰ The Ministry of Defence, when requested to reveal the cost of the fly-past, answered at first that the flight was no more than a regular and pre-scheduled pilot-training exercise – a surprising reaction in light of Budapest's restricted airspace. Later the ministry announced that it had classified all relevant information until 2044.³¹

Moreover, there are sound reasons to suspect that the government's determination to have so many sports stadiums constructed may be camouflage to disguise questionable transactions taking place in the allocation of public funds, achieved by bending the rules of public procurement so as to favour businesses that fulfill the wishes of politicians, either by contributing to politicians' campaigns or financially supporting particular soccer clubs.

---

²⁷ These are not exact numbers but an estimate based on the tickets sold in each season.

²⁸ Nemzeti Sport (Hungary), 'Hiába az új stadionok, az FTC-nél és az NB I-ben is csökkent a nézőszám' [Eng.: 'Despite the new stadiums, attendance is decreasing both at FTC and in the National League'], 8 December 2014, www.nemzetisport.hu/labdarugo_nb_i/nezoszam-2381393. [Downloaded: 2015.10.21.]

²⁹ Paraméter (Slovakia), 'Kinek építi az Orbán-kormány a több tízezres stadionokat?', 28 November 2013, www.parameter.sk/rovat/kulfold/2013/11/28/kinek-epiti-az-orban-kormany-tobb-tizezres-stadionokat-az-atlagos-nezoszam. [Downloaded: 2015.10.21.]

³⁰ Budapest Business Journal, 'Socialists: Gripen used for government propaganda', 14 August 2014, www.bbj.hu/politics/socialists-gripens-used-for-government-propaganda_83732 [Downloaded: 2015.10.21.]

³¹ Origo (Hungary), 'Harminc évig titokban marad a gripenek légi parádéja' [Eng.: 'Gripen-parade: classified until 2044'], 4 September 2014, www.origo.hu/itthon/20140903-harminc-evig-titokban-marad-a-gripenek-legi-paradeja.html. [Downloaded: 2015.10.21.]

Table 1.:**Funds allocated for stadium constructions in the 2014, 2015, 2016 State Budget³²**

Town (Stadium)	2014	2015	2016
Szombathely	4 626	4 974	
Székesfehérvár	4 500	4 500	4 263
Debrecen	1 793		
Miskolc, Diósgyőr	1 750	2 750	2 646
Budapest, Bozsik Stadion	400	2 100	2 940
Kisvárd	120	800	
Siófok	600		
Dunaújváros	600		
Gyirmót	600		
Győr	560	240	
Budapest, Szusza Ferenc Stadion	560	240	
Kaposvár	560	240	
Kecskemét	560	240	
Budapest, Hidegkuti Nándor Stadion	560	240	
Paks	560	240	
Pápa	560	240	
Békéscsaba	560	240	
Pécs	500	500	
Nyíregyháza	500	500	
Budapest, Illovszky Rudolf Stadion	500	500	
Zalaegerszeg	500	500	
Ajka	400		
Balmazújváros	400		
Cegléd	400		
Kozármisleny	400		
Sopron	400		
Szolnok	400		
Tatabánya	400		
Mezőkövesd	220	180	
Budapest, Mogyoródi út	200		
Szigetszentmiklós	120		
Contingency Fund	95	420	83

³² Sources: 2013. évi CCXXX. törvény Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről, 2014. évi C. törvény Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről, 2015. évi C. törvény Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről [Acts on Hungary's State Budget for years 2014-2016]

Since stadium construction is funded from public resources entrepreneurs are selected through public procurement – one of the most corrupt areas in Hungary.³³ This view is held not just by TI-H, but the European Commission as well, who in its 2015 country report on Hungary states that “significant concerns remain in Hungary in the field of public procurement with regard to ensuring competition and transparency.”³⁴ This is supported by the 2014 EU Anti-Corruption Report which affirms that “in spite of the [2013] legislative changes, challenges remain as to the overall effectiveness of control mechanisms throughout the procurement cycle and in the post-award phase.”³⁵

Therefore, bias can easily develop in the selection process, putting public spending at risk of misappropriation. Take for example the small rural town of Kiszárda, which received HUF 800 million (€ 2.57 million) from the government to build a state of the art soccer stadium in addition to the already hefty sum of HUF 120 million (€ 386 thousand) government subsidies right after the town’s MP Miklós Seszták had been appointed Minister of National Development.³⁶ The choice of the location is especially suspicious since only 16 thousand people live in Kiszárda, and its soccer club has just recently made it into the second league for the first time. A similar thing happened in the town of Mezőkövesd, where the local MP is Deputy Minister of National Economy András Tállai. Since 2013 the town has also received HUF 800 million public funds to erect a new stadium,³⁷ although the local soccer team only played once in the first league. As in the case of Kiszárda, the capacity and lavishness of the new Mezőkövesd stadium seems to be at odds with the population size of the town, which is also a little over 16 thousand.

Another example, is the stadium in Felcsút³⁸, which was built mainly on land owned by the PM’s wife, adjoining his family house. The stadium is also connected to the tax benefit scheme, since 70 per cent of the construction costs – HUF 2.6 billion (€ 8.4 million) – was funded by subsidies from companies through the scheme, which in the eyes of the

---

³³ PricewaterhouseCoopers EU Services, Identifying and Reducing Corruption in Public Procurement in the EU: Development of a Methodology to Estimate the Direct Costs of Corruption and Other Elements for an EU-Evaluation Mechanism in the Area of Anti-Corruption (Brussels: PwC EU Services, 2013), http://ec.europa.eu/anti_fraud/documents/anti-fraud-policy/research-and-studies/identifying_reducing_corruption_in_public_procurement_en.pdf [Downloaded: 2015.10.21.]

³⁴ European Commission SWD(2015) 36 final/2 (p. 55.) http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2015/cr2015_hungary_en.pdf [Downloaded: 2015.10.21.]

³⁵ European Commission: 3.2.2014 COM(2014) 38 final (p. 9.) http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/anti-corruption-report/index_en.html [Downloaded: 2015.10.21.]

³⁶ Hungarian Journal, 2014./136., page 39 <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK14136.pdf> [Downloaded: 2015.10.21.]

³⁷ Government Decree 1438/2013. (VII. 11.) <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK13119.pdf> [Downloaded: 2015.10.21.]

³⁸ The New York Times (US), ‘A village stadium is a symbol of power for Hungary’s premier’, 3 April 2014, www.nytimes.com/2014/04/04/business/international/the-village-stadium-a-symbol-of-power-for-hungarys-premier.html?_r=0 [Downloaded: 2015.10.21.]

PM were private subsidies from businesses.³⁹ A large proportion of the construction work for the Felcsút stadium has been allocated to companies that belong to the interest group of this municipality's mayor and CEO of the Felcsút Foundation for the Promotion of Young Athletes, Lőrinc Mészáros, who is undisputedly one of Orbán's closest allies. Though almost bankrupt in 2007,⁴⁰ he is now Hungary's 86th richest person, with a wealth of approximately HUF 8.4 billion (almost € 27 million).⁴¹ He claimed publicly in an interview that he owed his breath taking enrichment to God, good luck and his friendship with the premier.⁴²

Summary and recommendations

Upon closer examination of the corporate-tax benefit scheme aimed at supporting the clubs of the five spectator sports Transparency International Hungary has concluded that the sports financing system suffers from transparency issues and corruption risks. Considering the fact that the total amount of the subsidies is more than HUF 200 billion (€ 649 million), the stakes are high.

By viewing the subsidies as private donations the government has effectively concealed important details of the tax benefit scheme. Despite their mandatory transparency obligations the sports federations participating in the system are reluctant to post information about the amount of subsidies, how they are used by the beneficiaries, and the identities of the donors. The decisions of the federations to include or exclude sports clubs from accepting subsidies are made behind closed doors, with little to no explanation of the reasons in the selection process. Many crucial data was not available for the public until TI-H stepped up and acquired them through freedom of information tools.

The lack of transparency poses a serious risk of collusion between politics and business which leads to opaque lobbying. This might be a reason for the disproportionateness found in the distribution of the subsidies, which is most apparent in the case of soccer and Felcsút. The impartial institutional control over the system is also hindered by the fact that many prominent sports federations are presided by MPs, mayors, politicians, and influential businessmen with strong ties to the political regime.

---

³⁹ Origo, 'Közpénzből épült-e a felcsúti stadion?' [Is the stadium in Felcsút being built from public money?] 25 April 2014, <http://www.origo.hu/sport/20140424-most-akkor-kozpenzbol-epult-a-pancho-vagy-nem.html> [Downloaded 2015.10.21.]

⁴⁰ The Budapest Beacon, 'Shepherd to challenge pipe-fitter billionaire Lorinc Meszaros for Felcsut mayor's seat', 7 July 2014, <http://budapestbeacon.com/politics/shepherd-to-challenge-pipe-fitter-billionaire-lorinc-meszaros-for-felcsut-mayors-seat> [Downloaded: 2015.10.21.]

⁴¹ Heti Világgazdaság [World Economy Weekly] (Hungary), 'Még mindig Csányi a leggazdagabb magyar, Simicska a 10, Mészáros Lőrinc a 86' ['Csányi is still the most richest Hungarian, Simicska is 10th, Lőrincz Mészáros is 86th'], 14 May 2015, http://hvg.hu/vallalat_vezeto/20150514_Meg_mindig_Csanyi_a_leggazdagabb_magyar. [Downloaded: 2015.10.21.]

⁴² Index.hu (Hungary), 'A Jóisten is szerepet játszott Mészáros Lőrinc meggazdagodásában' ['Even God had a hand in the enrichment of Lőrinc Mészáros'], 24 April 2014, http://index.hu/belfold/2014/04/24/a_joisten_is_szerepet_jatszott_meszaros_lorinc_meggazdagodasaban [Downloaded: 2015.10.21.]

There are many issues surrounding sports infrastructure financing as well. These excessively costly projects are carried out via public procurements, which carry a risk of graft. The selection of the contractors and the location of the construction sites serve as potential opportunities to finance the economic orbit of influential politicians in return for all manners of political and financial favours. This can lead to political interests overriding professional considerations.

TI-H has the following recommendations on how to make the tax benefit scheme more transparent:

1. Make the identities of the donors public

The subsidies given from the companies' pre-tax profit should not be considered private donations. Since the subsidies are made possible by reducing the amount of corporate income tax collected by the state, the sums are closer to public funds than to private donations. This implies that the same transparency requirements must be met by the tax benefit scheme as in the case of other public spending. It is essential to unveil the identities of the donors in order to reveal possible cases of collusion and graft.

2. The sports federations and the implicated state institutions should make the selection and transaction process more transparent.

In order to make the appropriation of subsidies transparent, we recommend the regular and precise publication of all available data and documents pertaining to the sports financing system. It is important for the documents to shed light on why sports clubs were accepted or declined participation in the system, the actual contents of contracts between company donors and sports clubs, and the contents of the regular reports submitted about the system by the authorities involved.

3. Make clear the professional considerations that went into the decision process

We recommend the documentation of the financing system to be much more in depth in order to highlight the reasoning behind the decisions made in the selection of sports clubs, the realization and oversight of the sports development programmes and the selection of sports infrastructure developers and locations. This is necessary in order to achieve public supervision over the sports financing system and to ensure that all decisions are made with professional considerations in mind. It is also important to prepare and publish impact studies preceding costly sports infrastructure developments.

TARTALOMJEGYZÉK / CONTENTS

KORRUPCIÓS KOCKÁZATOK A MAGYAR SPORTFINANSZÍROZÁSBAN	3
1. A sportszervezetek és a sportutánpótlás vállalati támogatása	3
1.1. A sportfejlesztési program elkészítése és jóváhagyása	5
1.2. A Tao. támogatások megoszlása	8
1.3. A Tao. támogatás korrupciós kockázatai	12
1.4. A Tao. támogatási rendszer ellenőrzése	14
1.5. Bújtatott lobbizás	15
2. Sportinfrastruktúra-fejlesztés	17
2.1. A sportinfrastruktúra fejlesztésének korrupciós kockázatai	17
2.2. A stadionépítési program hatékonysága	20
3. Összegzés és javaslatok	22
INFÓGRAFIKÁK	24
CORRUPTION RISKS IN HUNGARIAN SPORTS FINANCING	28
Specific forms of corruption risks in sports	29
Company subsidies to sports clubs and federations	29
Sports facility construction	37
Summary and recommendations	41

© 2015 Transparency International Magyarország Alapítvány
1055 Budapest, Falk Miksa u. 30.
Magyarország
<http://www.transparency.hu>

